

Voortgang 2021.

1. Voorwoord.

Wie terugkijkt op het jaar 2021 kan niet om corona heen. De gevolgen van de COVID-19-pandemie bleven voelbaar in het dagelijks leven van de Rotterdammers, de plannen van de ondernemers en de ambities van het stadsbestuur.

'Veerkracht' is al evenzeer een kenmerk van 2021. De initiatieven die in 2020 zijn gestart voor het herstel van Rotterdam onder de noemer 'Rotterdam. Sterker Door,' zijn in 2021 voortgezet. Verder was er de noodsteun voor de culturele organisaties en sportinstellingen, het coronaloket voor ondernemers en de organisatie van corona door de GGD (testen, contactonderzoek en vaccinaties).

Ondanks de invloed van de coronasituatie, is het stadsbestuur scherp blijven koersen op de realisering van de doelen. Zo is er geïnvesteerd in het verder bouwen aan een stad waarin iedereen fijn kan wonen en waarin alle Rotterdammers gelijke kansen krijgen.

Hoogtepunten in 2021 waren het Eurovisie Songfestival en de opening van het Depot Boijmans van Beuningen. Ook de start van de bouw van 4.735 woningen – een record – hoort hierbij. Maar er waren ook lastige besluiten te nemen, zoals de heroverweging van het plan voor een nieuw Feyenoordstadion en het besluit om geen aanvullende financiering meer te verstrekken aan het Warmtebedrijf.

Begin 2022 is de balans over de afgelopen vier jaar opgemaakt en gepubliceerd in de [Bestuurlijke Eindverantwoording college Rotterdam](#). De komende jaren zal het nieuwe stadsbestuur belangrijke keuzes moeten maken om de uitdagingen voor Rotterdam aan te gaan. We wensen het nieuwe stadsbestuur daarmee veel succes. Dat doen we in het vertrouwen dat de veerkracht, saamhorigheid en wendbaarheid van de Rotterdammers ook de komende jaren het nieuwe stadsbestuur tot steun zal zijn.

Arjan van Gils
Wethouder Financiën, Organisatie, Haven en Grote projecten

2. Financiële hoofdlijnen.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€ 4.270 miljoen
Lasten	€ 4.297 miljoen
Saldo	-€ 27 miljoen
Verstreckte subsidies	€ 443 miljoen
Investeringsuitgaven	€ 351 miljoen

Met de jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid in 2021 en de daarbij behorende financiën.

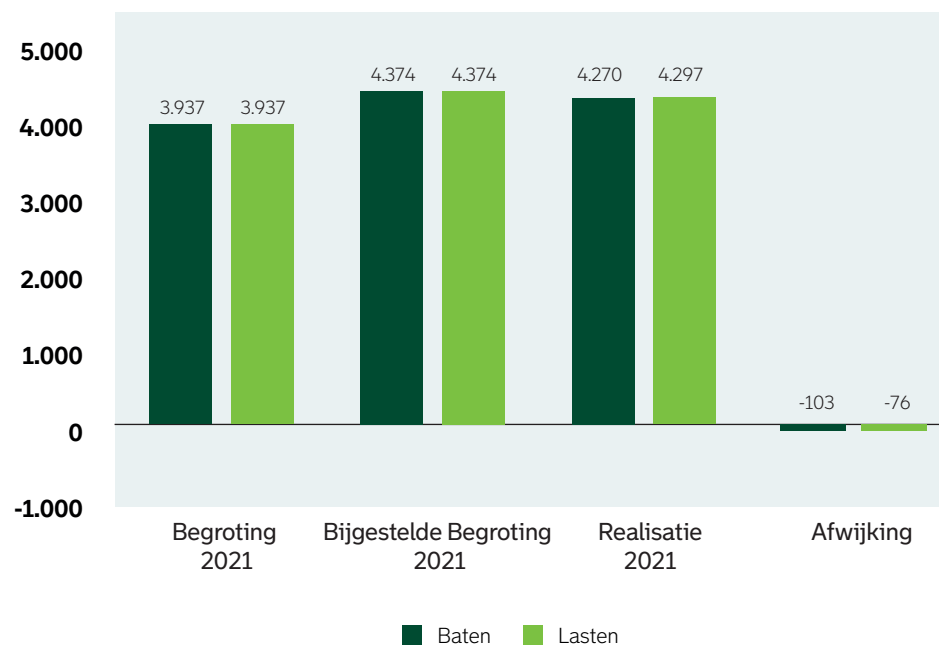
Het rekeningresultaat 2021, afgezet tegen de laatst vastgestelde stand van de begroting 2021 (10-maandsrapportage 2021), bedraagt - € 27 miljoen (negatief).

Het financieel resultaat 2021 werd beïnvloed door een aantal incidentele mee- en tegenvallers mede door de aanhoudende Corona-maatregelen. De meest omvangrijke financiële tegenvaller betreft een dotatie aan voorzieningen voor een bedrag van € 92 miljoen.

Vanwege het negatieve rekeningresultaat is het college in 2021 genoodzaakt om voor € 27 miljoen aan de algemene reserve te onttrekken.

In de grafiek wordt de ontwikkeling van de baten en lasten over het jaar 2021 getoond ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2021.

Ontwikkeling baten en lasten 2021 (x € 1 miljoen)

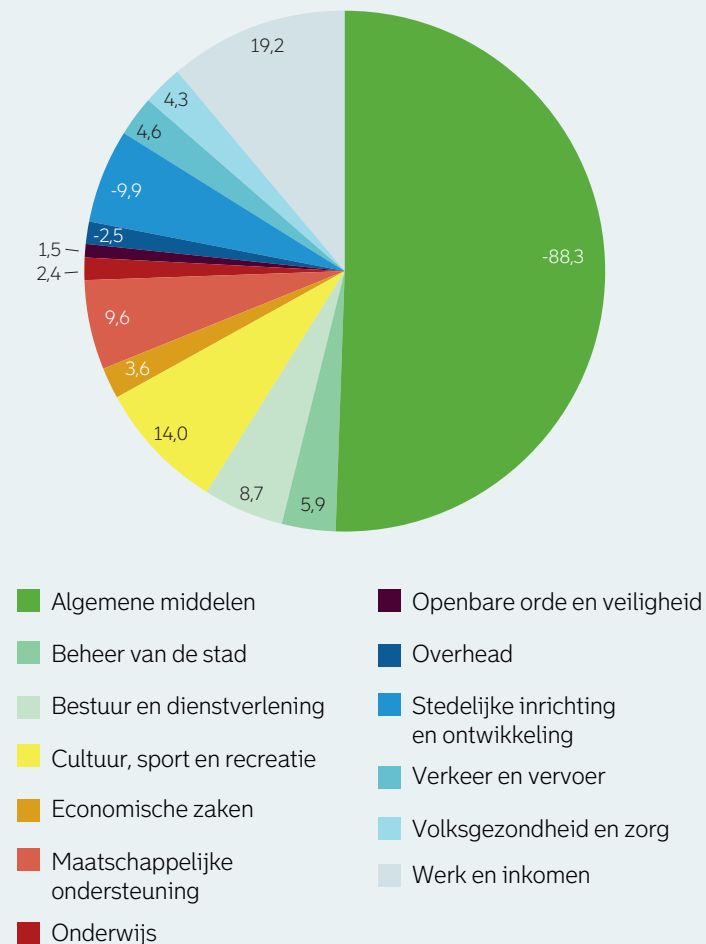
Verdeling jaarrekeningresultaat naar programma's

Bij de uitsplitsing van het jaarrekeningresultaat naar de programma's is zichtbaar dat het rekeningresultaat in het bijzonder beïnvloed wordt door de financiële tegenvaller bij het programma Algemene middelen (- € 88 miljoen).

In de grafiek hiernaast wordt het jaarrekeningresultaat uitgesplitst per programma. De mee- en tegenvallers met een saldo-effect groter dan € 5 miljoen zijn:

- Dotatie voorzieningen: - € 92,0 miljoen (Programma Algemene Middelen)
- Hogere opbrengsten OZB (niet woningen): € 8,1 miljoen (Programma Algemene Middelen)
- Decembercirculaire en taakmutaties Gemeentefonds: - € 12,3 miljoen (Programma Algemene Middelen)
- Actualisatie pensioenvoorziening bestuurders: € 5,3 miljoen (Programma Bestuur en Dienstverlening)
- Noodsteun aan culturele- en sportinstellingen: € 6,3 miljoen (Programma Cultuur, Sport en Recreatie)
- Activering Overhead: - € 5,3 miljoen (Programma Overhead)
- Voorziening Schiekadeblok: - € 10,8 miljoen (Programma Stedelijke Inrichting en Ontwikkeling)
- Doorschuiven verkopen vastgoed naar latere jaren: - € 14,7 miljoen (Programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling)
- WABO-leges: € 6,4 miljoen (Programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling)
- Lagere onderhoudskosten parkeergarages en onderbesteding op projecten: € 5,3 miljoen (Programma Verkeer & Vervoer)
- WMO arrangementen: € 7,9 miljoen (Programma Volksgezondheid en Zorg)
- Aanpak dakloosheid (Blokhuishelden): € 8,1 miljoen (Programma Volksgezondheid en Zorg)
- Voorziening debiteuren bijstandsgerechtigden: € 7,9 miljoen (Programma Werk & Inkomen)

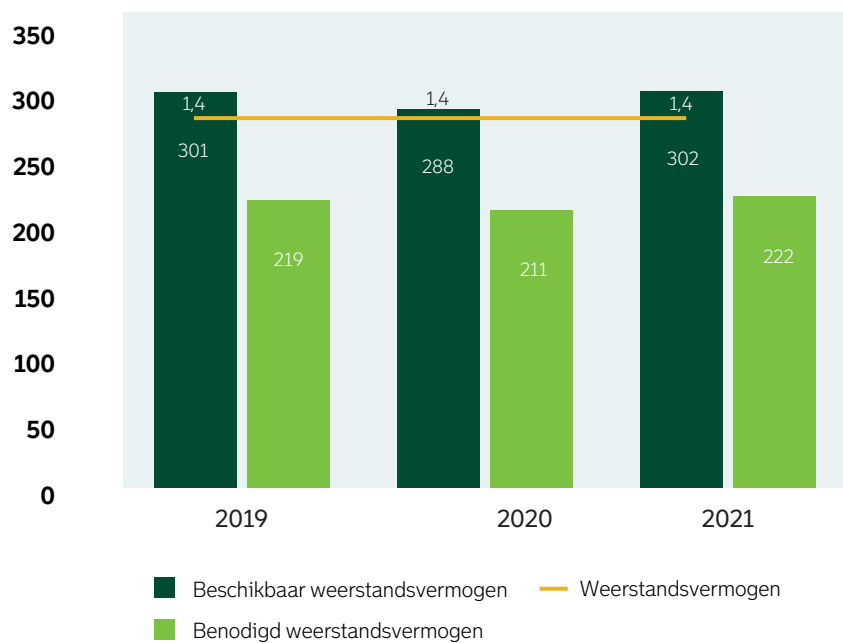
Verdeling jaarrekeningresultaat naar Programma
(x € 1 miljoen)

Omvang en ontwikkeling reserves en weerstandsvermogen

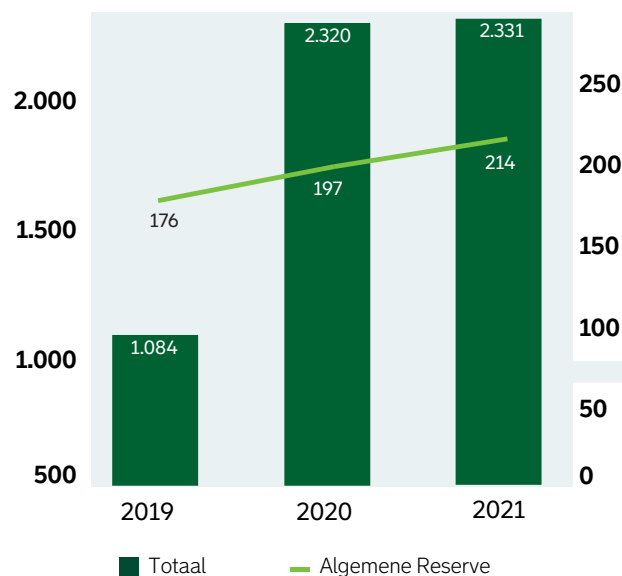
Het weerstandsvermogen geeft aan of de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen. Er wordt gestuurd op een weerstandsvermogen van minimaal 1,00, passend bij de financiële risico's die de gemeente loopt. Met andere woorden: de beschikbare weerstandscapaciteit is tenminste gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Weerstandvermogen (x € 1 miljoen)

In de grafiek weerstandsvermogen is zichtbaar dat in 2021, evenals in 2019 en 2020, het beschikbare weerstandsvermogen hoger is dan het benodigd weerstandsvermogen. Met een weerstandsvermogen van 1,4 over het jaar 2021 is Rotterdam boven de norm van 1,0 uitgekomen die in het coalitieakkoord is vastgelegd. Dit houdt in dat de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de financiële risico's op te vangen. De Algemene reserve is in 2021 uitgekomen op € 214 miljoen (gecorrigeerd voor negatief rekeningresultaat 2021), in de grafiek Ontwikkeling Reservepositie is te zien dat de Algemene reserve over 2021 € 17 miljoen hoger is dan eind 2020. De totale reservepositie is € 11 miljoen hoger dan eind 2020. De grote stijging tussen 2019 en 2020 was het gevolg van Verkoopopbrengsten van Eneco in 2020.

Ontwikkeling reserves & Algemene Reserve (x € 1 miljoen)

Financiële kengetallen

Structureel exploitatiesaldo

In 2021 zijn de structurele baten groter dan de structurele lasten. Het structureel exploitatiesaldo stijgt in 2021 licht t.o.v. voorgaande jaren.

2019	2020	2021
5,1%	5,2%	5,6%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Dit stijgt ten opzichte van 2020. De sterke daling in 2020 was het gevolg van de verkoopopbrengst Eneco. De netto schuldquote blijft net als de voorgaande jaren in de categorie minst risicovol.

2019	2020	2021
55,0%	14,6%	23,7%

Solvabiliteit

Er is voldoende eigen vermogen om aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen. De solvabiliteit daalt licht ten opzichte van 2020. Ook in 2021 ligt de solvabiliteit ruim boven de signaalwaarde van 20% die door de Provincie Zuid-Holland als risicovol wordt beschouwd.

2019	2020	2021
30,7%	60,6%	56,0%

Grondexploitatie

De boekwaarde van de grondexploitaties is negatief, doordat de gemeente in het verleden verliezen heeft genomen op de grondexploitaties. Een negatief kengetal betekent dat er geen boekwaarde is die moet worden terugverdiend door de verkoop van grond. De gemeente Rotterdam loopt dus beperkt risico op de voorraden grond.

2019	2020	2021
-4,1%	-2,5%	-2,7%

Signaalwaarden toezichthouder

- Minst risicovol
- Neutraal
- Meest risicovol

Meer weten? [Klik hier.](#)

3. Corona.

Effecten en maatregelen COVID-19

Het coronavirus heeft in 2021 het openbare leven opnieuw in zijn greep gehouden. De beschikbaarheid van vaccins zorgde voor meer bescherming van kwetsbare groepen maar tegelijkertijd zorgden nieuwe en meer besmettelijke varianten voor een toename van het aantal besmettingen waardoor scholen, horeca, winkels en culturele instellingen opnieuw tijdelijk de deuren moesten sluiten.

Als gevolg van de bestrijding van de pandemie zijn gedurende 2021 op allerlei gebieden de kosten hoger uitgevallen en baten lager uitgevallen. Onderwerpen waar de coronacrisis (bestrijding en contactbeperkende maatregelen) in 2021 de grootste financiële impact op heeft, zijn:

- lagere parkeeropbrengsten: € 18 miljoen
- extra uitgaven maatschappelijke opvang: € 12 miljoen
- noodsteun Sport en Cultuur: € 9 miljoen
- minder inkomsten logiesbelasting: € 8 miljoen
- tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten: € 7 miljoen
- hogere kosten afval(inzameling): € 5 miljoen
- extra uitgaven overhead en digitalisering: € 5 miljoen

Majeure lasten, die volledig door het Rijk worden gecompenseerd, zijn de kosten van de coronaorganisatie bij de GGD (circa € 164 miljoen) en uitvoering van de Tozo-regelingen (circa € 54 miljoen aan lasten voor de uitkeringen en apparaat en compensatie).

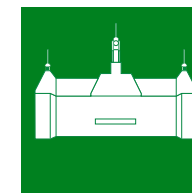
Tegelijkertijd leidt de coronacrisis, maar dan in veel mindere mate, tot onderbestedingen doordat activiteiten niet, minder of later worden uitgevoerd. Voor een deel valt de onderbesteding in 2021 vrij ten gunste van de algemene middelen. Voor een deel geldt dat deze middelen (via bestemmingsvoorstellen) worden doorgeschoven naar 2022.

Collegetargets en Rotterdam. Sterker Door.

De gemeente heeft op allerlei manieren initiatieven ondernomen om de Rotterdammers en ondernemingen die werden getroffen te steunen. Onder andere via het programma Rotterdam. Sterker Door. De effecten van corona op de collegetargets en de maatregelen in Rotterdam. Sterker Door. worden toegelicht in de programma's. Het totaaloverzicht van de collegetargets is opgenomen in hoofdstuk 18.

Meer weten? [Klik hier.](#)

4. Algemene middelen.

Gemeentefonds

Realisatie 2020: € 1.847 miljoen

Realisatie 2021: € 1.922 miljoen

In het hoofdlijnen- of kennismakingsdebat met de Kamer (eind januari 2022) heeft minister Bruins-Slot (BZK) gezegd 'rond de zomer 2022' met een brief te komen waarin de uitgangspunten van een nieuwe financieringssystematiek worden weergegeven. Op basis van het huidige verdeelvoorstel zal de herverdeling, op basis van cijfers 2019, voor Rotterdam € 48 euro negatief per inwoner zijn. Met de gebruikelijke ingroeieregeling (€ 15 per jaar per inwoner) zal Rotterdam er met ingang van 2023 € 10 miljoen op achteruit gaan, in 2024 met € 20 miljoen en ca. € 30 miljoen met ingang van 2025. Mede door de negatieve herverdeeleffecten bij de G4 start begin 2022 een onderzoek naar grootstedelijke kosten.

Baten uit belastingen op programma Algemene middelen (1 x miljoen)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Onroerende zaak belasting	€ 267	€ 261	€ 275
Logiesbelasting	€ 4	€ 13	€ 6
Reclame- en precariobelasting	€ 26	€ 25	€ 26

Realisatie 2021 in geld

Baten	€ 2.369 miljoen
Lasten	€ 183 miljoen
Saldo	€ 2.186 miljoen
Verstreckte subsidies	€ 0 miljoen
Investeringsuitgaven	€ 0 miljoen

Aanslagoplegging (corona)

Grote aanpassingen in de gemeentelijke belastingen zijn er niet geweest. De coronamaatregelen die wereldwijd zijn genomen hebben een grote impact op zowel ondernemers als burgers. In 2021 heeft de aanslagoplegging regulier plaatsgevonden, dat wil zeggen dat er niet zoals in 2020 sprake was van een tijdelijke opschorting. Het herstarten van de invordering in augustus 2020 heeft geleid tot ruimhartige maatwerkafspraken met belastingplichtigen die vorderingen niet of niet volledig konden betalen, ook in 2021. Uiteraard wel binnen de geldende wet- en regelgeving. Bij precariobelasting voor terrassen hebben we een nultarief gehanteerd in 2021. Deze heffing (met nultarief voor 2021) over 2021 wordt opgelegd in 2022.

WOZ taxaties en heffing

De kwaliteit van de taxaties is gecontroleerd door de Waarderingskamer. De doelstellingen om tijdig woningen en niet-woningen te waarderen zijn in 2021 behaald.

In 2021 is voor belastingjaar 2021 **98,4%** van alle woningen en niet-woningen aangeslagen. In 2020 was dat **96,7%**.

Naast de controle van de waarderingskamer is het aantal ontvangen bezwaren en de uitspraak hierop ook een indicatie van de kwaliteit en/of juistheid van de aanslagoplegging. Het gaat hier om de aanslagen onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing, bedrijfsreinigingsrecht, reclamebelasting en precariobelasting.

Aantal aanslagen: **631.000** (2020: 608.000)

Aantal bezwaren: **17.400** (2020: 15.600)

% Terechte bezwaren: **48%** (2020: 45%)

% Juistheid van oplegging: **98,7%** (2020: 98,8%)

% Tijdig afgehandelde bezwaren: **83%** (2020: 80%)

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

In tabel hiernaast wordt een specificatie van de in 2021 ontvangen kwijtscheldingsverzoeken en verleende kwijtschelding voor afvalstoffenheffing weergegeven. De norm voor de doorlooptijd van de afhandeling kwijtscheldingsverzoeken en beroep is 120 dagen en wordt met 78 en 105 dagen gerealiseerd.

	2020	2021	Norm
Aantal verleende kwijtschelding	39.000	39.000	
Aantal geautomatiseerde kwijtschelding	23.900	24.700	
Aantal ontvangen kwijtscheldingsverzoeken	42.500	39.200	
Aantal toegekende kwijtscheldingsverzoeken	15.100	14.300	
Toegekend percentage kwijtscheldingsverzoeken	36%	36%	
Doorlooptijd afhandeling kwijtscheldingsverzoeken	76 dagen	78 dagen	4 maanden (120 dagen)
Aantal ontvangen beroepen	6.400	5.100	
Aantal toegekende kwijtschelding beroepen	2.800	1.800	
Toegekend percentage beroepen	41%	35%	
Doorlooptijd afhandeling kwijtschelding beroepen	110 dagen	105 dagen	4 maanden (120 dagen)

Innen

Het aantal verzoeken voor betalingsregelingen is in 2021 gestegen met circa **12.400 (18%)** ten opzichte van 2020. In 2020 was de stijging ten opzichte van 2019 15%.

In de cijfers van 2021 is nog geen stijging in faillissementen te zien, maar de verwachting is dat deze stijging in 2022 zal plaatsvinden als de coronaondersteuning vanuit de rijksoverheid wordt stopgezet. Het laatste heeft geleid tot een extra dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren van **€ 0,7 miljoen**.

Deelnemingen

Aantal verbonden partijen **43** (2020: 39)
waarvan deelnemingen **26** (2020: 27)
waarvan stichtingen en verenigingen **6** stichtingen en
2 verenigingen (2020: 3)
waarvan gemeenschappelijke regelingen **9** (2020: 9)

Warmtebedrijf

De gemeenteraad heeft in oktober 2021 gekozen om geen additionele financiering meer te verstrekken aan het Warmtebedrijf voor deelname aan het project Warmteling+ (WLQ+). Het Warmtebedrijf heeft na het besluit van de gemeenteraad geïnventariseerd wat de consequenties hiervan zijn. Uitkomst van deze inventarisatie is dat het Warmtebedrijf een aanvraag voor een WHOA (wet Homologatie Onderhands Akkoord, per 1 juli 2021 van kracht) bij de rechtbank heeft ingediend.

Het gedachtegoed bij een WHOA is dat de economische activiteiten meer waarde opleveren dan een faillissement en het publiek belang geborgd blijft. Lukt een onderhands akkoord niet, dan zal naar verwachting faillissement worden aangevraagd.

De gemeente is nauw betrokken bij de uitwerking van een mogelijk akkoord, waarbij voor de gemeente het voornaamste risico ligt in hoeverre de volledige boekwaarde van de aandelen en openstaande vorderingen intact blijven.

Dividend aan gemeente

2020: € 117 miljoen

2021: € 92 miljoen

Lager dividend t.o.v. vorig jaar door lagere dividenden vanuit Stedin en Evides als gevolg van lagere netto resultaten.

Boekwaarde deelnemingen op de balans van de gemeente

2020: ca. € 389 miljoen

2021: ca. € 471 miljoen

Boekwaarde op de balans van de gemeente is toegenomen door met name de kapitaalstorting in Stedin (€ 64 mln), en kapitaalverstrekkingen aan het Warmtebedrijf alsmede de fondsen ICOS Capital Fund III en het Energietransitiefonds Rotterdam.

Financiële bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen

2020: ca. € 219 miljoen

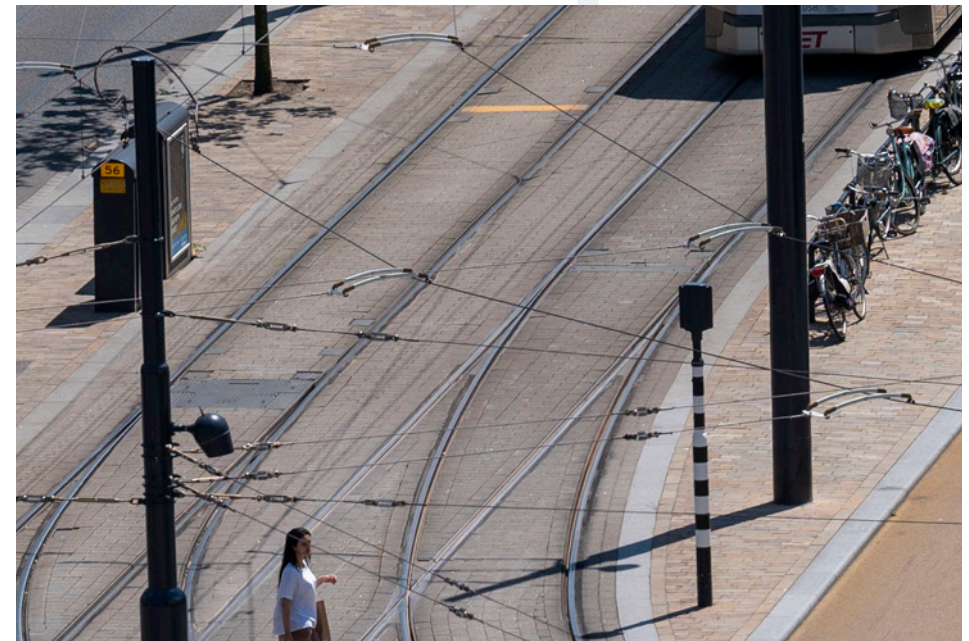
2021: ca. € 234 miljoen

Leningen en garanties aan deelnemingen

2020: ca. € 51 miljoen

2021: ca. € 43 miljoen

Dit betreft leningen aan RET Infra BV en RET Railgebonden voertuigen BV. Het bedrag is € 8,5 miljoen lager als gevolg van de reguliere aflossing door beide RET BV's.

Meer weten? [Klik hier.](#)

5. Beheer van de stad.

Collegetarget 10: Stijging van het percentage panden dat geen verhoogde kans op wateroverlast bij hevige regen heeft van 88% naar 90%.

Realisatie 2020: **89,5%**
Streefwaarde 2021: **89%**
Realisatie 2021: **89,75%**

De berekende eindstand voor collegetarget 10 is 89,75%. Door diverse ingrepen in de stad hebben in totaal netto 3.296 panden een veiliger label gekregen. Dat is ruim meer dan de aanvankelijk gedefinieerde target van 2% verhoging, maar iets minder dan de bijgestelde target van 3,3% verhoging. De grootste verbeteringen zijn bereikt door het aanleggen van regenwaterriolering en diverse vormen van waterberging in de buitenruimte.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	265 miljoen
Lasten	€	399 miljoen
Saldo	-€	134 miljoen
<hr/>		
Verstreckte subsidies	€	1 miljoen
<hr/>		
Investeringsuitgaven	€	129 miljoen

Afval, het aantal kilo huishoudelijk restafval per inwoner

2018: **296**
2019: **276**
2020: **296**
2021: **281**

Na een flinke stijging in 2020 is het aandeel huishoudelijk restafval in 2021 gedaald naar 281 kg per inwoner. Dat is iets boven het niveau van 2019 en nog veel hoger dan de oorspronkelijke ambitie. De doelstelling van de Grondstoffennota is 249 kg restafval per inwoner eind 2022. De totale hoeveelheid gescheiden grondstoffen waaronder glas en plastic-, metalen- en drankverpakkingen (PMD) is verder toegenomen. Het scheidingspercentage van het huishoudelijk afval is **37,6%** in 2021; in 2020 was dat nog 36%.

Baten uit heffingen op programma Beheer van de stad (1 x miljoen)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Rioolheffing	€ 78	€ 82	€ 82
Bedrijfsreinigingsrecht	€ 4	€ 4	€ 5
Afvalstoffenheffing	€ 97	€ 101	€ 100

Beeldkwaliteit Heel

Realisatie 2020: **86% voldoende**
 Streefwaarde 2021: **90% voldoende**
 Realisatie 2021: **86% voldoende of hoger**

Er is bewust gekozen om robuuster en klimaatbestendiger gras in de stad te realiseren waardoor er op specifieke locaties hoger gras is komen te staan.

Beeldkwaliteit Schoon

Realisatie 2020: **90% voldoende**
 Streefwaarde 2021: **90% voldoende**
 Realisatie 2021: **90% voldoende**

Meer naastplaatsingen door effecten coronacrisis zoals meer thuiswerken en anders gebruik maken van de buitenruimte. In andere gebieden neemt gebruiksdruk en daarmee zwerfafval af.

Technische kwaliteit verhardingen

Realisatie 2020: **83% voldoende**
 Streefwaarde 2021: **85% voldoende**
 Realisatie 2021: **83% voldoende**

Er is groot onderhoud gepleegd op de meest slechte wegen (niveau C en D). Deze zijn hierdoor juist verbeterd.

Geen of één naastplaatsingen bij containers

Realisatie 2020: **70%**
 Streefwaarde 2021: **80%**
 Realisatie 2021: **80,2%**

Ten opzichte van 2020 realiseerden we in 2021 een hoger percentage containerlocaties met een A+ of A score. We hebben daarmee onze streefwaarde behaald. Van de containerlocaties met geen of één naastplaatsing valt 66,1% in de categorie A+ (geen naastplaatsing). Dat is een forse toename ten opzichte van 2020, toen nog 51% een A+ score kreeg.

Lasten voor onderhoud van kapitaalgoederen

Realisatie 2020: **€ 157 miljoen**
 Begroting 2021: **€ 156 miljoen**
 Realisatie 2021: **€ 156 miljoen**

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen gebeurt door middel van risico gestuurd assetmanagement waarbij conditie en urgentie een belangrijke rol spelen. Met het beschikbare budget wordt continu afgewogen welke assets op welke wijze te onderhouden.

Grootste investeringen

Vervanging vrijverval riolen 2021-2025

Totaal investeringskrediet: **€ 185 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 37 miljoen**

Realisatie 2020: **€ 29 miljoen**

Dit krediet is bestemd voor het in stand houden van een robuust rioolstelsel. Hiervoor is het nodig delen van het rioolstelsel te vervangen volgens het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2021-2025. In 2021 heeft er minder rioolvervanging plaatsgevonden door een tekort aan pvc materiaal op de markt.

Gemeentelijk rioleringsplan 2021-2025

Totaal investeringskrediet: **€ 98 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 16 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 12 miljoen**

Dit krediet betreft de vervanging van kapitaalgoederen vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025 als gevolg van economische veroudering of slijtage. Minder rioolvervanging als gevolg van pvc problematiek resulteert eveneens in minder uitgevoerde werkzaamheden overeenkomstig het gemeentelijk rioleringsplan.

Vervoer en Materieel 2018-2022

Totaal investeringskrediet: **€ 155 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 27 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 21 miljoen**

Dit krediet is bestemd voor de jaarlijkse aanschaf van voertuigen en middelen van de onderhoudswerkplaats door het bedrijfsonderdeel Vervoer en Materieel. De kapitaallasten worden gedekt door leasecontracten.

Maastunnel renovatie

Totaal investeringskrediet: **€ 206 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 10 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 3 miljoen**

Dit krediet is bedoeld voor de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase van de renovatie van de Maastunnel. De laatste restpunten, waaronder het vervangen van de vluchtdeuren worden in 2022, uiterlijk in 2023 afgerond.

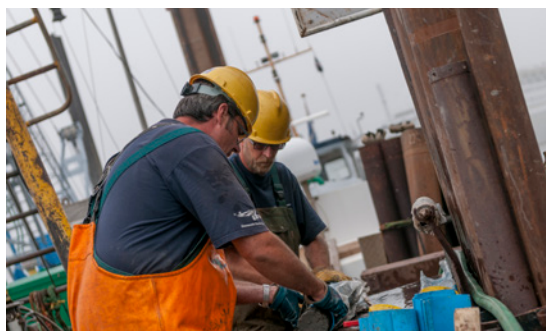
Investeringskrediet wegen 2019-2022

Totaal investeringskrediet: **€ 113 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 28 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 18 miljoen**

Het krediet Wegen wordt ingezet om de wegen in Rotterdam veilig en beschikbaar te houden. Dat doen we op diverse plekken in de stad en vaak gaat dit gepaard met het vervangen van het riool. Vanwege leveringsproblemen van pvc buizen zijn diverse rioolvervangingsprojecten vertraagd.

CO² reductie door versnelde ombouw straatverlichting naar LED

Totaal investeringskrediet: **€ 51 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 10 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 13 miljoen**

Het vervangen van conventionele armaturen door Led armaturen is in 2021 boven verwachting snel gegaan. Zowel coronamaatregelen als signalen van leveranciers over schaarste op de markt hebben geen effect gehad op de uitvoering in 2021. In 2022 start de vervanging van armaturen op de hoofd- en verzamelwegen.

Rotterdams Weerwoord (gemeentelijk vastgoed)

Totaal investeringskrediet: **€ 11 miljoen**

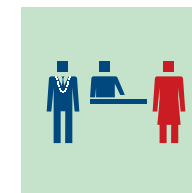
Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 10 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 4 miljoen**

De problemen bij panden met een hoog risico voor wateroverlast bij hevige regen worden aangepakt. Met de beoogde maatregelen worden zoveel mogelijk ook andere effecten van het veranderende klimaat aangepakt, zoals hitte en droogte. De niet bestede middelen worden in 2022 aangewend om reeds opgestarte activiteiten voort te zetten.

Meer weten? [Klik hier.](#)

6. Bestuur en Dienstverlening.

Collegetarget 14a. Significant meer Rotterdammers vinden aan het einde van deze collegeperiode dat ze meer worden betrokken in het meedenken over maatregelen in hun leefomgeving dan aan het begin van deze collegeperiode

Realisatie 2020: **34%**

Streefwaarde 2021: **35%**

Realisatie 2021: **25%**

Collegetarget 14b. Significant meer Rotterdammers vinden aan het einde van deze collegeperiode dat ze meer worden betrokken in het meebeslissen over maatregelen in hun leefomgeving dan aan het begin van deze collegeperiode

Realisatie 2020: **24%**

Streefwaarde 2021: **25%**

Realisatie 2021: **17%**

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	19 miljoen
Lasten	€	89 miljoen
Saldo	-€	70 miljoen
Verstrekke subsidies	€	7 miljoen
Investeringsuitgaven	€	0,3 miljoen

Waar we de afgelopen jaren een lichte stijging zagen in de realisatie van de collegetargets 14a en 14b, met een flinke verbetering in 2020, vallen de cijfers bij de eindmeting tegen. Tijdens het afnemen van de enquête speelde een aantal zaken een rol, die de forse daling kunnen verklaren. Zo is de Omnibus enquête begin 2021 afgenomen toen Nederland midden in de lockdown zat en het perspectief nog onduidelijk leek. De contacten waren beperkt en nagenoeg alle voorzieningen gesloten. Daarnaast zagen we in 2021 ten opzichte van 2020 een stijging in de behoefte om fysiek te participeren (digitaal blijft meest populair), terwijl het aanbod door de crisis geen fysieke mogelijkheden toeliet. Hier ontstond een kloof, die de negatieve tendens versterkt kan hebben. Of de uitslag van deze meting nu verklaarbaar is of niet, het is en blijft een teleurstellend resultaat dat ons zeer aan het hart gaat. Het maakt de inspanningen om de inspraak van Rotterdammers te versterken meer dan ooit noodzakelijk. Samen hebben we de afgelopen periode veel in gang gezet om het meedenken en meedoen te verbeteren voor alle Rotterdammers. De meting van 2021 laat ons echter ook duidelijk zien dat we er nog lang niet zijn. Gezamenlijk actie door het college, de gemeente en uw raad blijft nodig om dit te bewerkstelligen.

Mate waarin gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités een terugkoppeling ontvangen op door hen verstrekte adviezen

Streefwaarde: **90%**

Realisatie 2020: **91%**

Realisatie 2021: **96%**

In een tussenmeting medio 2021, zagen we dat 99,5% van de adviezen afgedaan is of in het proces zit (nog binnen lopende termijn). Het percentage kan per meetmoment afwijken in verband met de gekoppelde termijnen en binnenkomende adviezen. Bij jaareinde zien we dat de realisatie is uitgekomen op 96%.

In het nieuwe stelsel van wijkraden wordt uitgegaan van dialoog en samenwerking. Dit is terug te zien in de vormgegeven gespreksmomenten en relatie met het gemeentebestuur. Ook wordt het ongevraagde advies steviger gepositioneerd en direct gedeeld met de gemeenteraad zodat het kan dienen als escalatie. Tegelijkertijd wordt gekeken hoe het proces achter de schermen passend gemaakt kan worden bij deze vorm. Op deze manier zorgen we voor een versteviging van de adviezen vanuit de wijken.

Dienstverlening

In 2021 zijn 1,3 miljoen (2020: 1,2 miljoen) vragen gesteld aan het centrale telefoonnummer 14 010 en er zijn 238.000 (2020: 240.000) bezoekers geweest in de stadswinkels.

Aantal verstrekte reisdocumenten

2019: **72.000**

2020: **41.000**

2021: **56.000**

Het aantal verstrekte reisdocumenten is weer toegenomen in vergelijking met 2020. Rotterdammers voelen weer meer de noodzaak om reisdocumenten aan te schaffen, omdat er weer meer gereisd kan worden.

Aantal verstrekte rijbewijzen

2019: **66.000**

2020: **50.000**

2021: **51.000**

Het aantal verstrekte rijbewijzen is iets hoger dan in 2020, maar nog wel duidelijk lager dan de periode vóór corona. Dit wordt veroorzaakt doordat het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) vanwege corona minder examens heeft kunnen afnemen dit jaar.

Servicenormen

De gemeente heeft gemiddeld over heel 2021 op 7 van de 10 servicenormen boven de norm gepresteerd (2020: 6). Naast dat er dit jaar een norm extra is behaald, blijft ook de klanttevredenheid van Rotterdammers over de dienstverlening stijgen. In 2021 geven Rotterdammers de dienstverlening aan de balie een 8,3 (2020: 8) en de telefonische dienstverlening via 14 010 een 7,3 (2020: 7).

Het afgelopen jaar is wederom een bijzonder jaar geweest, waarin de gemeente heeft ingezet op maatwerk om aan de behoefte van Rotterdammers te voldoen. Zo is de digitale dienstverlening uitgebreid met de Digitale Balie en Live-chat via de gemeentelijke website. Daarnaast wordt gewerkt aan het continu verbeteren van de dienstverlening op basis van klantsignalen.

De niet behaalde normen worden toegelicht op de volgende pagina.

Servicenormen die niet behaald zijn	Norm	2020	2021
Stadswinkel (balie burgerzaken & belastingen)			
3. U kunt een afspraak maken op een van onze locaties:			
a. Hoek van Holland, Rozenburg en Hoogvliet: in 95% van de gevallen kan iemand binnen 5 werkdagen op afspraak terecht in ieder van deze drie winkels voor producten die in deze winkels geleverd worden.	≥ 95%	92%	76%
b. Centrum, IJsselmonde, Prins-Alexander en Feijenoord. in 95% van de gevallen kan iemand binnen 5 werkdagen op afspraak terecht in ten minste één van deze vier winkels.	≥ 95%	82%	61%
4. U wordt binnen 10 minuten geholpen op een locatie als u een afspraak heeft gemaakt.	≥ 90%	89%	88%
Telefoon 14010			
6. Kunnen wij u niet direct antwoord geven, dan wordt u uiterlijk de volgende werkdag voor 17:00 teruggebeld.	≥ 80%	68%	76%

Servicenorm 3A en 3B

De realisatie op servicenormen 3A en 3B is ten opzichte van 2020 gedaald. De overkoepelende oorzaak achter deze daling ligt bij (de versoepelingen van) de coronamaatregelen. Vanaf mei/juni van 2021 konden burgers vanwege de versoepelingen weer reizen. Het gevolg was een explosieve toename van de vraag naar met name reisproducten en specialistische producten, zoals eerste vestiging en hervestiging. In de laatste vier maanden van het jaar heeft de realisatie op zowel de centrum- als buitenlocaties zich deels hersteld. In de laatste maanden heeft de gemeente te maken gehad met veel uitval als gevolg van ziekteverzuim en quarantaineregelingen door met name corona.

Servicenorm 4

Ook in het niet behalen van servicenorm 4 heeft corona een rol gespeeld. Onverwachts hoog ziekteverzuim en medewerkers in quarantaine door met name corona, hebben een negatief effect op de realisatie van deze norm gehad. De gemeente biedt de gelegenheid aan Rotterdammers om langs te komen als het een spoedgeval betreft. Het leveren van dit soort maatwerk heeft in de situatie zoals hierboven weergegeven een extra negatieve impact op servicenorm 4, omdat andere Rotterdammers met een afspraak hierdoor soms iets langer hebben moeten wachten.

Servicenorm 6

De gemeente kampte in de zomermaanden met een technische storing. Deze storing zorgde ervoor dat terugbelverzoeken niet tijdig op de juiste plek in de organisatie in behandeling konden worden genomen. Bovendien kampte de gemeente met een bezettingsprobleem op sommige belteams. In de T3-periode van 2021 zijn bovenstaande knelpunten verholpen. De gemeente presteerde in december daarom weer boven de norm. Dit was echter niet voldoende om de norm gemiddeld over geheel 2021 te halen.

Meer weten? [Klik hier.](#)

7. Cultuur, Sport en Recreatie.

Coronamaatregelen

De diverse coronamaatregelen hebben gedurende 2021 voor veel beperkingen voor Culturele instellingen, sport, scouting, speeltuinen en kinderboerderijen gezorgd. Van volledige sluiting tot beperkte opening en deels verplicht stellen van een coronatoegangsbewijs. De maatregelen en met name het coronatoegangsbewijs heeft op organisatorisch en financieel vlak veel gevraagd.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	29 miljoen
Lasten	€	259 miljoen
Saldo	-€	230 miljoen
Verstrekke subsidies	€	180 miljoen
Investeringsuitgaven	€	0 miljoen

Noodsteun Cultuur en sport

Ook in 2021 heeft de gemeente besloten tot noodsteun voor de culturele en creatieve sector. De regeling loopt van mei tot en met december 2021. Naast de gesubsidieerde instellingen kunnen ook amateurverenigingen en een aantal privaats gefinancierde culturele ondernemers daarop een beroep doen. De hoop is dat deze noodsteun voldoende is om de cruciaal geachte culturele infrastructuur in de stad in stand te houden. De noodsteunregeling 2021 is bekostigd uit geld dat het Rijk eind 2020 beschikbaar heeft gesteld voor de instandhouding van de cruciale lokale culturele infrastructuur.

De exploitanten van sportaccommodaties hebben over de periode 1 maart tot en met 31 mei de huren aan de verenigingen en overige organisaties kwijtgescholden. Hierbij is voor een bedrag van € 1 miljoen (de huur van amateursportorganisaties) gebruik gemaakt van de Rijksregeling Tegemoet-koming Verhuurders Sportaccommodaties (TVS). Voor het vierde kwartaal 2020 is er een vervolgeregeling TVS gemaakt, waar we met terugwerkende kracht gebruik van maken.

Bij de Stichting Rotterdam Sportsupport is in 2020 het 'Steunfonds Vitale Verenigingen' ontwikkeld voor sportverenigingen die door de coronacrisis in financiële problemen dreigen te komen. Dat steunfonds is in 2021 voortgezet om clubs die vóór de coronacrisis financieel gezond waren te ondersteunen. Er kan door deze clubs een beroep worden gedaan op het steunfonds als andere tegemoetkomingen, kwijtscheldingen en creatieve oplossingen niet voldoende zijn.

De lening die de gemeente Rotterdam beschikbaar had gesteld aan noodsteun voor Diergaarde Blijdorp bleek niet nodig. Diergaarde Blijdorp had een goed zomerseizoen en de lening is uiteindelijk niet aangevraagd.

Denktank New Deal Cultuur

Begin mei heeft de Denktank New Deal Cultuur Rotterdam hun advies aangeboden. In [het advies](#) doet de Denktank aanbevelingen aan de gemeente voor noodsteun, herstart en transitie van de cultuursector, zodra de coronamaatregelen dat weer toelaten.

Sport

Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP-Sport)

Binnen het uitvoeringsprogramma IHP-Sport 2021-2025 is verder uitvoering gegeven aan de al lopende 1e tranche en is in 2021 gestart met de uitvoering van de 2e tranche. Het in 2017 gestarte pakket aan investeringsmaatregelen in sportaccommodaties liep op enkele onderdelen door in 2021. In 2021 zijn de volgende accommodaties opgeleverd: De Oldegaarde (Honkbal op Zuid), Smeetslandseweg (LMO/Zwervers), Schulpweg (FC Pretoria en Egelantier Boys) en Noorderbocht (RVV Blijdorp).

Sporters die maandelijks / wekelijks sporten

Realisatie 2020: **65% / 58%**

Realisatie 2020 Nederland: **70% / 62%**

Realisatie 2021: **68% / 59%**

Aantal bezoeken zwembaden

Realisatie 2020: **1,25 miljoen**

Streefwaarde 2021: **2,2 miljoen**

Realisatie 2021: **1,27 miljoen**

De coronamaatregelen hebben invloed gehad op het aantal sporters en het aantal zwembadbezoeken.

Cultuur

Cultuurplanbudget

2020: **€ 85 miljoen**

2021: **€ 94 miljoen**

Vanaf 2021 is de nieuwe cultuurplanperiode in gegaan. Het budget is naast accres verhoogd met intensiveringen voor Fair Pay, en voor nieuwe subsidieregelingen, de Plus- en Impulsregelingen, voor jonge culturele organisaties om zich verder te professionaliseren en ontwikkelen.

Aantal bezoekers musea

Realisatie 2020: **420.000**

Realisatie 2021: nog niet bekend; jaarverslagen worden per 1 april 2022 ingediend

De coronamaatregelen hebben geleid tot tijdelijke sluitingen en beperkte opening van de musea. Hierdoor zijn het aantal museumbezoekers de afgelopen twee jaar gedaald.

In 2022 is 30% van de basisscholen één of meer niveaus gestegen in het Rotterdamse Cultuureducatie model

Realisatie 2020: **23%**

Streefwaarde 2021: **28%**

Realisatie 2021: nog niet bekend volgt na indiening en vaststelling van de jaarverslagen 2020 van de culturele instellingen (2e kwartaal 2022).

De verwachting is dat de doelstelling voor 2021 als gevolg van de coronamaatregelen niet zijn gerealiseerd. Scholen waren niet het hele jaar open, en fysiek bezoek aan culturele instellingen was vanwege sluiting van de instellingen in veel gevallen ook niet mogelijk.

Meer weten? [Klik hier.](#)

8. Economische zaken.

Door de coronacrisis zijn veel activiteiten van Economie vooral gericht op het herstellen en vernieuwen van de economie. Activiteiten die in 2020 zijn gestart en in 2021 zijn gecontinueerd inclusief Rotterdam. Sterker Door. en onder de vlag van de herstel- en vernieuwingsagenda zijn onder andere:

- Intensivering van inzet op innovatieve ondersteuning van het MKB langs de lijnen van digitalisering, duurzaam en circulair ondernemerschap, door onder andere het aanbieden van workshops en trainingen op deze thema's om MKB-ondernemers te inspireren en te activeren. Tot en met december 2021 zijn **2.720** ondernemers bereikt.
- Rotterdam. Sterker Door.: Het beschikbaar stellen van digitaliseringsvouchers voor het micro- en klein MKB. In de tweede ronde van deze subsidieregeling lag de focus op de hardst getroffen sectoren in de consumentendiensten. Van 11 maart tot en met 31 mei 2021 zijn 96 aanvragen gedaan en **46** subsidies verleend.
- Rotterdam. Sterker Door.: het Coronaloket is vanaf 6 juli 2020 actief en zo ingericht dat we ondernemers bij voorkeur direct verwijzen naar het voor hun vraag passende loket (evenementenloket, horecaloket etc.) waardoor ze zo snel mogelijk worden geholpen. Bij overige of niet branche gerelateerde vragen kunnen zij terecht bij het Coronaloket. De frontoffice wordt gevormd door de ondernemersbalie. Het totaal aantal klantcontacten in 2021 bij de Ondernemersbalie is uitgekomen op **2.920**. Hiervan zijn 554 corona-gerelateerde vragen. Het Coronaloket heeft in 2021 90 ondernemers geholpen met maatwerkverzoeken om te kunnen blijven ondernemen, zoals verzoeken van horecaondernemers over terrasoverkappingen en terrasuitbreidingen, verzoeken voor het plaatsen van tijdelijke standplaatsen/foodtrucks en verzoeken van huisartsen voor portacabins voor spreekuur Covid.
- Herstel van de aantrekkingskracht van de binnenstad, onder meer het waar nodig faciliteren van de 1,5 meter economie in de horeca en retail, het aantrekken van (zakelijke) bezoekers naar de stad.
- In 2021 is de aanpak Vitale kerngebieden vastgesteld en zijn diverse daaraan gerelateerde instrumenten uitgewerkt, waaronder het Fonds voor vitale kerngebieden dat begin 2022 beschikbaar komt. Met deze aanpak en het fonds gaan we verschraving en leegstand in onze winkelstraten tegen. Het fonds krijgt een investeringskrediet van € 18 miljoen over de komende 15 jaar; hierdoor ontstaan mogelijkheden om bedrijfspanden aan te kopen, tijdelijk aan te houden, te renoveren of te transformeren, en weer te verkopen aan een koper in de gewenste branche. Daarnaast heeft Rotterdam Partners in samenwerking met de gemeente Rotterdam op 6 juni 2021 de promotiecampagne 'do-rist' gelanceerd. Deze campagne richt zich op een nieuw type toerist en laat door middel van een online platform met verhalen van Rotterdammer het veelzijdige toeristische aanbod van Rotterdam zien, met als doel de stad op een internationaal onderscheidene manier op de kaart te zetten.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	4 miljoen
Lasten	€	33 miljoen
Saldo	-€	29 miljoen
Verstreckte subsidies	€	13 miljoen
Investeringsuitgaven	€	0 miljoen

Herstel- en vernieuwingsagenda

Transformatie kantoren: het (laten) transformeren en/of onttrekken van tenminste 180.000 m² bruto vloeroppervlak uit de voorraad kantoren in Rotterdam gedurende de periode van 1 januari 2018 tot 1 november 2021

Streefcijfer t/m 2021: > **180.000 m²**

Realisatie t/m 2021: **230.000 m²**

Het collegetarget van > **180.000 m²** transformatie kantoren is ruimschoots behaald.

Transformatie winkels: 4 pilot-gebieden waarvan 3 transformatie gebieden (10 panden per jaar voor een periode van 3 jaar, totaal 90)

Streefcijfer t/m 2021: **90**

Realisatie t/m 2021: **127**

De pilots transformatie voor winkels zijn in januari 2021 afgelopen. De collegetarget van 90 transformaties gedurende deze collegeperiode is ruimschoots behaald. De succesvolle instrumenten worden nu geborgd in de aanpak vitale kerngebieden waarbij transformatie een van de ontwikkelstrategieën is.

MKB RNE proof: Met de verschillende activiteiten (inspireren- informeren- activeren) worden 5.000 MKB-bedrijven bereikt. De 5.000 bedrijven zijn deelnemers aan de activiteiten uit de jaaragenda en bedrijven die bereikt worden met de boodschap dat het van belang is aandacht te besteden aan de transitie.

Streefwaarde in 2022: **5.000**

Realisatie t/m 2021: **2.720**

Bij veel ondernemers heeft de focus tijdens corona op primaire processen en minder op innovatie gelegen. Dat heeft het lastiger gemaakt om een grote groep te bereiken. Tegelijkertijd heeft de huidige crisis laten zien dat onder andere digitalisering steeds belangrijker wordt.

Uitgelokte investeringen, FTE, nieuwe vestigers door inzet fondsmiddelen en inzet van de gemeente:

Streefcijfer t/m 2021: **€ 700 miljoen, 2.000 fte en 50 vestigers**

Realisatie t/m 2021: **€ 1.170 miljoen, 2.500 fte en 222 vestigers**

Bovenstaande cijfers zijn tot stand gekomen door uitgelokte private investeringen in de clusters om een versnellingsimpuls te geven naar een nieuwe economie, waarbij de gemeente samenwerkt met onder meer Innovation Quarter en Rotterdam Partners. Ondanks de coronacrisis zijn door beide partijen stevige resultaten behaald. Hierdoor hebben we eind 2020 de beoogde resultaten al gehaald.

Markten

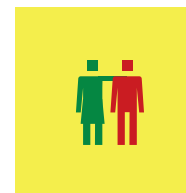
Samen met de kooplieden is er gezorgd dat de markt, met diverse aanpassingen vanwege de coronamaatregelen, zo goed mogelijk doorgang kon vinden.

Afgelopen december 2021 is de marktvisie "de markt als vliegwiel in de wijk" door het college vastgesteld. De ambities van de visie zoomen in op acht lagen waaronder aanbod van producten, beleving en circulariteit. Inmiddels is er gestart met de uitwerking van de ambities van de visie en de hieraan gekoppelde pilots.

Meer weten? [Klik hier.](#)

9. Maatschappelijke Ondersteuning.

Collegetarget 4a: 80% Van alle Rotterdamse statushouders met een bijstandsuitkering is binnen 6 maanden na toekenning van de uitkering gestart met een inburgeringstraject

Realisatie 2020: **42%**

Streefwaarde 2021: **80%**

Realisatie 2021: **49%**

Voor het niet behalen van de streefwaarde zijn twee redenen. Allereerst het uitstel van de nieuwe Wet inburgering. In eerste instantie zou deze wet in juli 2020 ingevoerd worden en hier werd vanuit gegaan bij het formuleren van het target. Met deze wet zou de gemeente meer regie krijgen op het inburgeringstraject en daarmee op de voortgang van het target. Onder het oude stelsel is de statushouder namelijk zelf verantwoordelijk voor de inschrijving voor een inburgeringstraject (en is regierol beperkt). Regie vergroot namelijk de sturingskracht en daarmee de kans op realisatie van de collegetarget. De nieuwe wet is uiteindelijk op 01-01-2022 in werking getreden. Een andere reden is Corona. Hierdoor werd onder andere de start van trajecten (bijvoorbeeld in groepsverband) bemoeilijkt.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	33 miljoen
Lasten	€	242 miljoen
Saldo	-€	209 miljoen
Verstreckte subsidies	€	47 miljoen
Investeringsuitgaven	€	0 miljoen

Collegetarget 4b: daling van het aantal bijstandsuitkeringen voor statushouders van 1.929 naar 1.507:

Realisatie 2020: **1.989**

Streefwaarde 2021: **1.507 á 1.455**

Realisatie 2021: **2.180**

De streefwaarde stond voorheen op 1.507 maar is bijgesteld naar 1.455, zoals voorgesteld door de Rekenkamer wordt een dynamisch target gebruikt. In het eerste jaar (2019) bleek de Rotterdamse Aanpak Statushouders succesvol en daalde het aantal bijstandsuitkeringen naar 1.765. In 2020 en 2021 zien we echter dat het aantal bijstandsgerechtigden is toegenomen. Dit komt overeen met de algemene ontwikkelingen in de stad en in het land. We zien dat het aantal bijstandsgerechtigden in zijn totaliteit is toegenomen door de economische effecten van de coronamaatregelen. Dit betekent dat de instroom (705 uitkeringen) groter is dan de uitstroom (473 uitkeringen). Wel is de uitstroom in 2021 weer groter dan in 2020 (344 uitkeringen) en lijkt het tij dus weer te zijn gekeerd.

Collegetarget 5: voor 15.000 Rotterdammers met financiële problemen is een individueel ondersteuningsplan opgesteld

Realisatie 2020: **7.517 cumulatief**

Streefwaarde 2021: **15.000 cumulatief**

Realisatie 2021: **11.609 cumulatief** (in de eindverantwoording was de schatting 11.460 cumulatief)

Ook in 2021 hadden we meerdere keren te maken met een lockdown en coronamaatregelen. Door de beperkte mogelijkheid van 'fysiek' contact in verband met corona is het voor kwetsbare Rotterdammers met financiële problemen moeilijker om ondersteuning te vragen. De ondersteuning verliep de afgelopen periode vooral digitaal en via de telefoon. Het opbouwen van het noodzakelijke vertrouwen werd hierdoor bemoeilijkt. Dit heeft effect gehad op de realisatie van de collegetarget in 2021. In totaal zijn er in 2019, 2020 en 2021 11.609 ondersteuningsplannen opgesteld. We hebben daarom onze samenwerking met interne en externe partijen (bijv. UWV en werkgevers) geïntensiveerd en hebben gebruik gemaakt van de contactmomenten die er zijn waardoor de stap naar de schulddienstverlening minder groot wordt.

Collegetarget 7: de eenzaamheid onder ouderen (65+) daalt 3% punt van 53% in 2017 tot 50% in 2021

Realisatie 2020: **56,2%**

Streefwaarde 2021: **50%**

Realisatie 2021: **54,9%**

Helaas is de ambitie van het college om de eenzaamheid onder ouderen verder terug te dringen niet gerealiseerd. Vanwege de coronapandemie is de eenzaamheid onder ouderen gestegen ondanks alle (extra) acties/inzet vanuit Rotterdammers, welzijn, de Coalitie Erbij Rotterdam en het programma Rotterdam, Ouder en Wijzer. Met man en macht is getracht de door corona verwachte toename zoveel mogelijk te beperken door de eenzaamheidsaanpak waar mogelijk op alternatieve wijze door te zetten of bij hulp aan ouderen gebruik te maken van de al goed draaiende infrastructuur. Zo is direct aan het begin van de eerste lockdown de Sociale Hulpdienst Corona met partners opgezet, waar ouderen en andere kwetsbare Rotterdammers terecht konden voor coronahulpvragen, telefonische ondersteuning of hulp bij de boodschappen. Gedurende de pandemie is waar mogelijk op alternatieve wijze de aanpak eenzaamheid voortgezet, zoals het gesprek aan de deur in plaats van het huisbezoek 75+ achter de voordeur, de gebiedsgerichte bijeenkomsten over zingeving en rouwverwerking telefonisch of digitaal en het digitaal een kopje koffie drinken. Waar corona dit toeliet is ingezet op de geplande activiteiten om eenzaamheid te bestrijden, waarbij ontmoeten, het gezamenlijk eten en samen activiteiten ondernemen centraal staan. Hierbij waren we uiteraard afhankelijk van de dan geldende coronamaatregelen. Corona leidde ook tot angst onder ouderen om er weer op uit te gaan of familie te ontmoeten. Om de eenzaamheid onder ouderen te verminderen vanwege de coronapandemie heeft het ministerie van VWS begin 2021 extra middelen beschikbaar gesteld. Met deze extra middelen zijn in 2021 24 extra projecten gestart om eenzaamheid te bestrijden. Een groot deel van de inzet op eenzaamheid is geborgd. Voorbeelden zijn: Samen eten, Vitale woongemeenschappen, het 75+ huisbezoek, de Coalitie Erbij Rotterdam, het stedelijk dekkend netwerk zingeving en de activiteiten binnen het Huis van de Wijk.

Collegetarget 8: 19.000 afgeronde taaltrajecten voor laaggeletterde Rotterdammers

Realisatie 2020: **3.642**

Streefwaarde 2021: **5.400**

Realisatie 2021: **5.362** (in de eindverantwoording was de schatting 5.450)

Het aantal van de realisatie over 2021 zal nog wijzigen omdat conform de SVR de vaststellingen van de subsidies uit 2021 pas na 1 april 2022 plaatsvinden. De definitieve realisatie kan daarom pas in het najaar worden vastgesteld. Voor 2021 zijn er in totaal 33 subsidiedossiers met 930 toegekende trajecten. Tot nu toe zijn er 6 dossiers met 161 afgeronde trajecten vastgesteld.

De resterende 27 dossiers met 769 trajecten worden in de loop van 2022 vastgesteld.

De totale realisatie over 2021 komt met deze trajecten een stuk hoger te liggen.

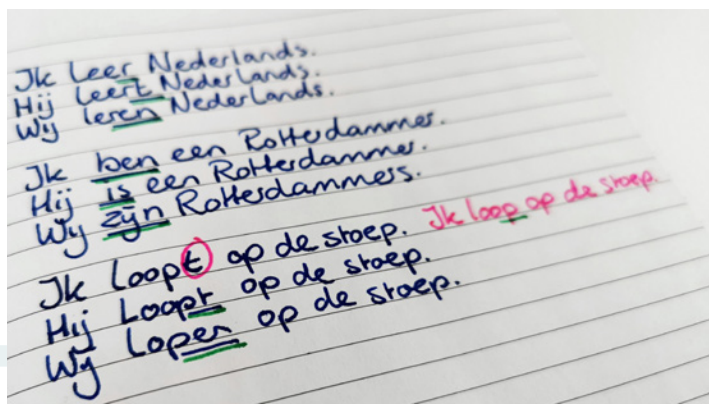
Jonge statushouders in de bijstand

Realisatie 2020: **486**

Streefwaarde 2021: **501**

Realisatie 2021: **466**

Het aantal jonge statushouders in de bijstand is ten opzichte van 2020 afgenomen en ligt lager dan de streefwaarde. Enerzijds is de instroom toegenomen maar door het bereiken van 27-jarige leeftijd is de uitstroom uit het bestand van het Jongerenloket ook toegenomen, waardoor het aantal jonge statushouders onder streefwaarde is uitgekomen.

Uitstroom jongeren bijstand

Realisatie 2020: **1.672**

Streefwaarde 2021: **1.150**

Realisatie 2021: **2.002**

In 2020 nam het aantal jongeren in de bijstand enorm toe door corona. Het bestand steeg van 2.037 jongeren op 1 januari 2020 tot 2.919 jongeren op 31 december 2020. De eerste vier maanden van dit jaar nam dit aantal nog wat toe. Vanaf mei 2021 zagen we meer jongeren uitstromen dan instromen en nam het bijstandsvolume langzaam af. De uitstroom van jongeren naar werk is ten opzichte van 2020 flink toegenomen. Op 31 december 2021 hadden nog 2.480 Rotterdamse jongeren een bijstandsuitkering.

Doorstroom werkzoekenden Prestatie010 naar re-integratie of direct naar werk

Realisatie 2020: **709**

Streefwaarde 2021: **850** (het aantal is bijgesteld in de Voorjaarnota)

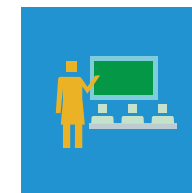
Realisatie 2021: **492**

Onze ambitie is dat jaarlijks 850 werkzoekenden de stap naar een re-integratietraject maken of direct uitstromen uit de uitkering. Eind december staat de teller op 492 werkzoekenden die uitstroonden naar re-integratietrajecten of werk. Dat is ondanks de beperkingen een mooi resultaat. Want de coronacrisis treft deze werkzoekenden hard. In recent onderzoek van OBI geven geïnterviewde werkzoekenden van Prestatie010 aan dat ze uit angst voor besmetting voorzichtig werden met naar buiten gaan. Ook misten ze sociaal contact doordat activiteiten en vrijwilligerswerk tijdelijk stopten. Onze dienstverlening pasten we daarom aan. Het merendeel van de gesprekken was dit jaar digitaal of telefonisch.

Meer weten? [Klik hier.](#)

10. Onderwijs.

Om het effect van de Coronacrisis te ondervangen is vanuit het Rijk het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) beschikbaar gesteld. Met het investeringsprogramma beoogt het Rijk leerovereenkomsten in te lopen en leerlingen te ondersteunen die het moeilijk hebben vanwege de gevolgen van de Coronacrisis. In Rotterdam werken we aan een integrale aanpak zodat de middelen op een effectieve en duurzame manier ingezet worden voor de voorschoolse educatie en het primair en voortgezet onderwijs. Om leerovereenkomsten in te halen, is ook in 2021 een zomerprogramma georganiseerd. Zomertalent010 gaf kinderen en jongeren een steuntje in de rug met een inspirerende en uitdagende invulling van de zomervakantie. Zomertalent010 heeft een leerzaam programma geboden verspreid over verschillende locaties in de stad. Om gelijke kansen te realiseren en talenten van kinderen beter te benutten, werken wij in het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid met onderwijsinstellingen en vele partners aan de Dagprogrammering: tien uur extra schooltijd. In die uren bieden scholen extra activiteiten aan op het gebied van onder andere taal, rekenen, sociaal-emotioneel leren, sport en gezondheid, kunst en cultuur, wetenschap en techniek, ICT en media. Vanaf het schooljaar 2020-2021 geven alle dertig primair onderwijs (po) scholen binnen de Children's Zone invulling aan tien uur Dagprogrammering. Inmiddels zijn er ook zes scholen buiten de Children's Zone gestart. Daarnaast is een pilot gestart voor acht voortgezet onderwijs (vo) scholen in het NPRZ-gebied.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	66 miljoen
Lasten	€	200 miljoen
Saldo	-€	134 miljoen
Verstrekke subsidies	€	91 miljoen
Investeringsuitgaven	€	0 miljoen

Collegetarget 6: Meer kinderen/jongeren bereiken in deze collegeperiode een hoger onderwijsniveau. Realisatie betreft cijfers het schooljaar 2020-2021.

a. Doelgroep peuters	Streefwaarde: 89% Realisatie: 80% (in eindverantwoording nog onbekend)
b. Referentieniveau taal	Streefwaarde: 56,9% Realisatie: niet gemeten *)
c. Referentieniveau lezen	Streefwaarde: 67,4% Realisatie: niet gemeten *)
d. Referentieniveau rekenen	Streefwaarde: 37,8% Realisatie: niet gemeten *)
e. Derde leerjaar VO	Streefwaarde: 80% Realisatie: 78,9% (in eindverantwoording nog onbekend)
f. Beroepsbegeleidende leerweg	Streefwaarde: 18% Realisatie: 17% (in eindverantwoording nog onbekend)

* De referentieniveaus worden bepaald aan de hand van de eindtoetsen. In het schooljaar 2020-2021 zijn wel eindtoetsen afgenomen, maar deze hebben geen officiële status. De Inspectie van het Onderwijs zal ze niet gebruiken om scholen te beoordelen, omdat de inspectie de resultaten - door de gevolgen van de coronacrisis op het onderwijs - niet representatief vindt voor de prestaties van de scholen. Voor verdere verdieping verwijzen wij graag naar de Voortgangsrapportage Onderwijsbeleid 2021 'Gelijke kansen voor elk talent'.

Onderwijshuisvesting

Aantal gerealiseerde projecten opgenomen in Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2015-2019

Realisatie 2020: **1**

Streefwaarde 2021: **13**

Realisatie 2021: **3**

Er worden inmiddels meer projecten uitgevoerd dan opgenomen in het oorspronkelijke IHP 2015-2019. In de loop van de tijd zijn er projecten toegevoegd, waaronder investeringsprojecten uit het Huisvestingsprogramma en er is ook aangevangen met schoolgebouwen uit het IHP 2020-2023. In totaal zijn er 3 schoolgebouwen in 2021 opgeleverd van het IHP 2015-2019. Uit het IHP 2020-2023 zijn er tien projecten in voorbereiding.

BBV indicator: Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen

Realisatie 2020: **2,1**

Realisatie 2021: **2,4**

Realisatie 2021 Nederland: **2,7**

De doelstelling was het behouden van de kleine aantallen (0,4) ten opzichte van het G4 gemiddelde. Binnen de G4 werden echter verschillende telmethodes gehanteerd. Hiervoor is nu dezelfde telmethode afgesproken en het percentage van de G4 is daarmee vergelijkbaar geworden. Ondanks deze correctie doet Rotterdam het nog steeds goed op het gebied van absoluut verzuim.

BBV indicator: Relatief verzuim per 1.000 leerlingen

Realisatie 2020: **49**

Realisatie 2021: **58**

Realisatie 2021 Nederland: **26**

Uiteindelijk streven is het aantal van 55 (of lager) in 2022 te behalen. De achterstand van Rotterdam is mede te verklaren door een lager opgeleide bevolking. Een effectieve aanpak is afhankelijk van een goede samenwerking tussen diverse partijen (scholen, gemeente, hulpverlening, zorg e.a.). Om dit te bewerkstelligen zullen we de inzet, gezamenlijk met de scholen verder verbeteren.

BBV indicator: Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

Realisatie 2020: **3,1%**

Streefwaarde 2021: **2,82%**

Realisatie 2021: **2,5%**

Realisatie 2021 Nederland: **1,7%**

We zien dat het meest recente vsv-cijfer van het rijk, dat van schooljaar 2019-2020, de gewenste daling laat zien ten opzichte van eerdere jaren. Hiermee volgt Rotterdam de landelijke trend, die grotendeels veroorzaakt wordt door de corona-crisis. Meer jongeren dan anders haalden een diploma. Daarnaast kozen meer jongeren ervoor om langer op school te blijven vanwege de (tijdelijk) afgenomen vraag naar jonge arbeidskrachten door de effecten van de lockdown.

Meer weten? [Klik hier.](#)

11. Openbare orde en Veiligheid.

Voortgang in één oogopslag	Realisatie 2020	Streefwaarde 2021	Realisatie 2021
13a. Hoger veiligheidsniveau	110	>108	110
13b. Gemiddeld niveau laagst scorende 18 wijken	92	>88	93
13c 5 laagst scorende wijken			
Tarwewijk	85	78	89
Hillesluis	95	82	88
Bloemhof	83	89	91
Carnisse	81	91	85
Oude Westen	87	92	99

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	19 miljoen
Lasten	€	165 miljoen
Saldo	€	146 miljoen
Verstreckte subsidies	€	9 miljoen
Investeringsuitgaven	€	2 miljoen

Collegetarget 13: Veiligheid

13a. Deze target is gehaald.

13b. Deze target is gehaald.

13c. Bij 4 wijken is de streefwaarde voor 2021 (ruimschoots) gehaald. De uitzondering daarop is Carnisse. Wel is de score ten opzichte van 2020 gestegen. De laatste twee jaar is ingezet op zichtbare aanwezigheid van de overheid in de kwetsbare wijken. In Carnisse is een stadsmarinier aan de slag gegaan. Ook houdt de burgemeester regelmatig spreekuur in Carnisse.

Aanpak High Impact Crimes (HIC)

Gemeente Rotterdam: Aantal HIC-delicten

Kalenderjaar (jan.-dec.)	Woninginbraken*	Straatroven	Overvallen
2019	1.869	460	135
2020	1.447	371	106
2021	1.011	265	80
2021 t.o.v. 2020	-30,1%	-28,6%	-24,5%

*Aantal woninginbraken en pogingen daartoe

In 2021 daalde het aantal woninginbraken, straatroven en overvallen (high impact crimes) in Rotterdam opnieuw met 25 tot 30%. De gezamenlijke aanpak op deze HIC-delicten ligt op koers. De coronacrisis vroeg opnieuw om de nodige flexibiliteit, maar de doelstellingen zijn niet uit het oog verloren met goede resultaten tot gevolg. In verschillende voorlichtingscampagnes kregen inwoners en ondernemers tips om HIC-delicten te voorkomen. Met woningbouwcorporaties en particuliere huizenbezitters is geïnvesteerd in maatregelen die inbraken voorkomen, zoals beter hang- en sluitwerk. In 2021 is de persoonsgerichte aanpak van HIC-daders voortgezet, aan slachtoffers is speciale nazorg geboden. Ook dit jaar zorgden de coronamaatregelen dat daders minder gelegenheid hadden tot het plegen van HIC-delicten. Maar ten opzichte van 2020 kunnen we vaststellen dat de aanpak onverminderd zijn vruchten afwerpt. Daarom gaan we ook in 2022 door met deze werkwijze. Zodat Rotterdam een veilige stad is om te wonen en te ondernemen.

Handhaving en toezicht

Aantal Handhavers

Realisatie 2020: **361**

Realisatie 2021: **379**

Aantal opgelegde sancties 2020/2021

totaal: 52.668 / **53.782**

waarvan parkeeroverlast: 23.499 / **26.637**

waarvan verwijderde fietsen: 19.974 / **13.540**

waarvan afval: 6.335 / **10.617**

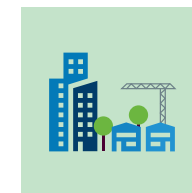
waarvan overig (wildplassen, alcohol op straat etc.): 2.860 / **2.988**

In 2021 zijn belangrijke stappen gezet in het borgen en bestendigen van de samenwerking tussen handhavers en politie. Nieuwe ambities om de samenwerking te intensiveren worden uitgewerkt voor werving & selectie, communicatie(middelen), opleidingen en informatie-uitwisseling.

Meer weten? [Klik hier.](#)

12. Stedelijke inrichting en ontwikkeling.

Collegetarget 1: De stijging van de CO²-uitstoot wordt in deze collegeperiode omgebogen naar een dalende trend die leidt tot 49% CO²-reductie in 2030, gemeten t.o.v. het jaar 1990

Realisatie 2019: **29,2 Mton**

Realisatie 2020: **26,2 Mton**

Streefwaarde 2021: **< 31,8 Mton**

Realisatie 2021: **28,3 – 30,8 Mton** (voorlopige schatting)

Het voorlopig cijfer voor 2021 is in de zomer van 2022 beschikbaar. De DCMR verwacht dat de CO²-uitstoot van 2021 uitkomt tussen de 28,3 en 30,8 Mton. De nulmeting 2017 is gecorrigeerd van 31,9 Mton naar 31,8 Mton. Dit betekent dat de Rotterdamse CO²-uitstoot met minimaal 1Mton in 2021 lager uitvalt dan in 2017. Daarmee is de collegedoelstelling om de stijging van de CO²-uitstoot om te buigen behaald. Dat neemt niet weg dat inspanningen nodig blijven om deze daling te bestendigen volgens afspraken rond het Rotterdams Klimaatakkoord en doelstelling 2030.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	382 miljoen
Lasten	€	403 miljoen
Saldo	-€	21 miljoen
<hr/>		
Verstrekke subsidies	€	6 miljoen
<hr/>		
Investeringsuitgaven	€	163 miljoen

Collegetarget 2: Vanaf 2020 zijn er geen straten meer waar de Europese gezondheidsnorm voor NO₂ wordt overschreden. Ook na 2020 blijven we werken aan het verder verbeteren van de luchtkwaliteit.

Realisatie 2020: **0** meetstations met overschrijding

Streefwaarde 2021: niet van toepassing

Realisatie 2021: **0** meetstations met overschrijding

Schone lucht is de basis voor een goede gezondheid. In 2020 is het collegetarget voor luchtkwaliteit (NO₂) gehaald: in geen enkele Rotterdamse straat worden de normen nog overschreden. De monitoringsrapportage Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) 2021 bevestigt het voldoen aan de Europese normen definitief. Het wegverkeer is schoner geworden. Dat komt mede door de stimuleringsregeling voor elektrische bestelauto's, de elektrische bussen van de RET en een schoner gemeentelijk wagenpark.

Collegetarget 11: 20 ha groen erbij in 2022 t.o.v. 2018

Realisatie t/m 2020: **12,8 ha**

Streefwaarde t/m 2021: **15 ha**

Realisatie t/m 2021: **21,5 ha**

In totaal wordt er 21,5 ha groen toegevoegd. Daarmee is het collegetarget voor 108% gehaald.

Collegetarget 12: Binnen 4 jaar start bouw van 18.000 woningen

Realisatie 2020: **10.383**

Streefwaarde t/m 2021: **18.000**

Realisatie t/m 2021: **15.154**

De realisatie van het collegetarget is 15.154 per 31 december 2021.

Daarmee is het collegetarget voor 84% gehaald.

Aantal woningen waarvoor omgevingsvergunning verleend is:

Realisatie 2019: **2.723**

Realisatie 2020: **3.400** (2.195 nieuwbouw en 1.202 transformatie & vernieuwbouw)

Realisatie 2021: **5.009** (3.860 nieuwbouw en 1.096 transformatie & vernieuwbouw)

De stijging wordt veroorzaakt doordat meer wordt gebouwd en dus meer vergunningen worden aangevraagd.

Aantal woningen waarbij aanpak funderingsproblematiek gestart is:

Realisatie 2019: **2.750**

Realisatie 2020: **7.750**

Realisatie 2021: **12.600**

Met betrekking tot de wijkgerichte aanpak gericht op funderingsonderzoek zijn er gedurende deze college-periode tot dusver 16 projecten gestart in het Nieuwe Westen, Middelland, de Provenierswijk, het Oude Noorden, Delfshaven en Bospolder. In totaal gaat het om de eigenaren van 12.600 particuliere woningen die benaderd zijn met informatie over funderingsproblematiek en aan hen is procesbegeleiding aangeboden in het kader van bloksgewijs funderingsonderzoek.

Grondexploitaties

De totale resultaatneming van € 30,7 miljoen is € 2,3 miljoen lager dan begroot.

Op afgesloten en af te sluiten projecten is in totaal € 3,0 miljoen verlies genomen.

Voor een uitgebreide toelichting op de hiervoor genoemde bedragen aan verwacht eindresultaat en verdienvermogen, verwijzen wij naar de [paragraaf Grondbeleid](#) en de toelichting op het [taakveld Grondexploitaties \(niet-bedrijventerrein\)](#).

Aantal nog te realiseren woningen, kantoren, bedrijven en winkels in de periode t/m 2040

Realisatie 2019: **6.027, 136.218 m², 221.902 m² en 8.333 m²**

Realisatie 2020: **7.231, 132.922 m², 181.712 m² en 9.784 m²**

Realisatie 2021: **10.292, 161.776 m², 170.107 m² en 5.477 m²**

Verwacht eindresultaat op netto contante waarde van alle projecten

Prognose 2019: **€ 162 miljoen**

Prognose 2020: **€ 117 miljoen**

Prognose 2021: **€ 100 miljoen**

Verdienvermogen grondexploitatieportefeuille

Prognose 2019: **€ 215 miljoen**

Prognose 2020: **€ 180 miljoen**

Prognose 2021: **€ 176 miljoen**

Vastgoed

Aantal te verkopen objecten commerciële portefeuille en in geld:

Realisatie 2019: **68**

Realisatie 2020: **106, € 26 miljoen**

Realisatie 2021: **37, € 9 miljoen**

Mede als gevolg door de uitspraak van de Hoge Raad in het Didam arrest, kon de gemeente een substantieel deel van de geplande verkopen en leveringen niet realiseren.

Leegstand vastgoedportefeuille

Stand 31-12-2019: 46 objecten vrij verhuurbare leegstand

Stand 31-12-2020: 20 objecten vrij verhuurbare leegstand / 5,2% vrij verhuurbare leegstand in eigen beheer

Stand 31-12-2021: 4,1% vrij verhuurbare leegstand in eigen beheer

Vanaf nu tonen we dit als een percentage van de vrij verhuurbare leegstand in eigen beheer en niet meer op basis van het aantal objecten. Het kan nl. zijn dat een object alsnog deels is verhuurd. De leegstand is in 2021 afgenomen.

Ontwikkeling debiteurenportefeuille vastgoed

Stand 31-12-2019: **€ 26,8 miljoen**

Stand 31-12-2020: **€ 24,1 miljoen**

Stand 31-12-2021: **€ 19,5 miljoen**

Het saldo openstaande debiteuren bestaat uit € 17,1 miljoen eigen beheer en € 2,4 miljoen extern beheer. Er is voor ruim € 4 miljoen afgeboekt als oninbaar, dit heeft een verlagend effect op het saldo.

Grootste investeringen 2021

Integraal huisvestingsplan (IHP 2021-2030)

Totaal investeringskrediet: **€ 592 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 12 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 0 miljoen**

Door uitloop en vertraging in de voorbereidingsfase van de projecten, zijn de reeds gemaakte kosten niet activeerbaar en daarom niet op het krediet verantwoord

Onderwijshuisvesting

Totaal investeringskrediet: **€ 576 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 64 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 54 miljoen**

De lagere realisatie heeft voornamelijk betrekking op 4 projecten, namelijk de Mytyl & Tytylschool (Hazelaarweg), Wolfert Dalton (Argonautenweg), Stadionpark en Olympiacollege. De oorzaken hiervoor zijn divers: stagnatie in het ontwerpproces, facturatie van ontwerpteam is verlaat, vertraging bij de aanbesteding.

Hart van Zuid

Totaal investeringskrediet: **€ 158 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 7 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 6 miljoen**

Het verschil wordt veroorzaakt doordat halverwege 2021 is gebleken dat de voorziene afwaardering van het Rotterdam Ahoy Convention Centre (RACC) niet nodig was. Een deel van de afwaardering zou anders eenmalig als out-of-pocket kosten in 2021 onttrokken worden aan de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM). Nu is dit niet het geval en dienen jaarlijks de hogere kapitaalslasten bij het RIM onttrokken te worden. Dit geeft een verschuiving tussen de out-of-pocket kosten en de kapitaalslasten waardoor voor 2021 de out-of-pocket kosten lager zijn uitgevallen. Daarnaast was de verwachting dat er in 2021 enkele tegenprestaties vanuit de "administratieve rekening" bekostigd zouden worden. Dit zal echter pas in 2022 zal plaatsvinden.

NPRZ Wonen

Totaal investeringskrediet: **€ 104 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 20 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 29 miljoen**

Ingrepen in de verouderde woningvoorraad van Rotterdam Zuid moeten ervoor zorgen dat gemengde woonmilieus gerealiseerd worden, zodat woonruimte beschikbaar komt voor 'sociale stijgers' uit Zuid. Het krediet wordt aangewend voor het aankopen van vastgoed ten behoeve van de NPRZ-aanpak. In 2021 is naast het verwerven, voor € 4 miljoen aan aangekochte objecten doorgezet naar uitvoeringsprojecten zodat deze in ontwikkeling kunnen worden genomen. Het investeringsbedrag is hoger dan begroot door een significante aankoop via strategisch verwerven, versneld aankooptempo op deelkrediet voorraden en de prijsontwikkelingen in de vastgoedmarkt.

Zeven stadsprojecten

Totaal investeringskrediet: **€ 93 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 8 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 9 miljoen**

De kosten voor planvorming valt bij een aantal projecten hoger uit dan verwacht.

Museum Boijmans van Beuningen

Totaal investeringskrediet: **€ 27 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 9 miljoen**

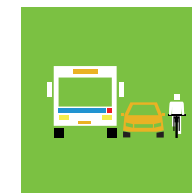
Realisatie 2021: **€ 6 miljoen**

Door verlenging van de verkennend-ontwerp-fase van het deelproject Renovatie komen kosten later dan verwacht. Kosten van de deelprojecten Renovatie en Asbestsanering schuiven door naar 2022.

Meer weten? [Klik hier.](#)

13. Verkeer en vervoer.

Relatieve aandeel schone verplaatsingen van en naar de binnenstad

Realisatie 2020: **61,2%**

Streefwaarde 2021: **63,7%**

Realisatie 2021: **60,1%**

Als gevolg van de coronamaatregelen in het openbaar vervoer is het aandeel schone verplaatsingen vanaf 2020 afgenomen. Omdat de jaarcijfers van de NS pas laat in het jaar beschikbaar komen, is voor 2021 gebruik gemaakt van het NS-jaarcijfer 2020, en voor 2020 van het jaarcijfer van 2019 (pre-corona). Daardoor pakt het aantal schone verplaatsingen in 2021 nog lager uit dan in 2020.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	194 miljoen
Lasten	€	146 miljoen
Saldo	€	48 miljoen
Verstrekke subsidies	€	0,6 miljoen
Investeringsuitgaven	€	28 miljoen

Parkeren

Bezetting gemeentelijke parkeergarages

Realisatie 2019: **32%**

Realisatie 2020: **26%**

Realisatie 2021: **28%**

De gemiddelde bezettingsgraad van de parkeergarages is gerelateerd aan de onbepaalde openingstijden (7/24). De gemiddelde bezettingsgraad is in 2021 weliswaar licht gestegen ten opzichte van 2020, maar nog niet op het niveau van vóór de pandemie. Door de coronamaatregelen parkeerden er zowel minder bezoekers, als minder zakelijke abonneementhouders (thuiswerkadvis) in de gemeentelijke openbare parkeergarages.

Uitbreiding betaald parkeren (gebieden en betaaltijden 2021):

- In een aantal wijken is in 2021 betaald parkeren ingevoerd: Kleiwegkwartier (Hillegersberg-Schiebroek) per 1 februari 2021, in de buurten Valkenier en Landbouwbuurt (Feijenoord) per 1 april 2021, in de Keileweg (Delfshaven) en in het resterende deel van Vreewijk (Feijenoord) per 1 november 2021 en in een gedeelte van De Esch (Kralingen-Crooswijk) per 15 december 2021.
- In wijken waar de parkeerdruk in de avond en in het weekend voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door niet-vergunninghouders zijn de betaaltijden uitgebreid: Agniesebuurt en een deel van het Ouden Noorden (Noord) per 1 januari 2021. Nieuwe Westen (Delfshaven), Tarwewijk (Charlois), in de omgeving van het Zuidplein (Charlois), in een deel van Vreewijk (Feijenoord) en in Hillesluis (Feijenoord) per 1 april 2021. In de Galvanistraat en de Van Helmondstraat (Delfshaven) per 1 november 2021 en in Bloemhof en de Walravenbuurt (Feijenoord) per 1 december 2021.

Betalingsbereidheid parkeren

Realisatie 2019: **87%**

Realisatie 2020: **88%**

Realisatie 2021: **89%**

De jaarlijkse stijging van de betalingsgraad is het gevolg van de doorontwikkeling van de fiscale parkeercontrole door meer data- en informatiegestuurd te werken en gebruik te maken van omgevingsbeelden ("handhaven op afstand").

Parkeerbaten

De gederfde parkeerinkomsten door corona zijn voor 2021, net als in 2020, geraamd op € 18 miljoen. Hiervoor wordt de gemeente gecompenseerd vanuit het rijk.

Aantal elektrische oplaadpunten

Realisatie 2019: **100**

Realisatie 2020: **300**

Realisatie 2021: **400**

De uitbreiding van het aantal laadpunten vindt plaats in afstemming met de Brandpreventiecommissie en met inachtneming van de regelgeving m.b.t. brandveiligheid. De uitbreiding van het aantal laadpunten is vertraagd omdat in 2021 met voorrang is gewerkt aan het verbeteren van de brandveiligheid, met name bij de parkeergarages in combinatie met woningbouw.

Verkeersveiligheid

Aantal verkeersslachtoffers

Realisatie 2019: **1.016**

Realisatie 2020: **983**

Realisatie 2021: **1.168**

Er vielen 1.159 gewonden en 9 doden. De daling van het aantal door politie geregistreerde verkeersgewonden zet voor het eerst sinds 2016 niet structureel door. Uit onderzoek van de afdeling Mobiliteit blijkt dat ondanks Coronamaatregelen het autoverkeer vanaf eind februari 2021 is toegenomen richting het pre-corona niveau van 2019. Ook de bevolkingsgroei herstelde in 2021 in Rotterdam, het werd drukker op straat. Recente berichtgevingen in januari 2022 maken duidelijk dat er ook landelijk in 2021 een toename heeft plaatsgevonden van de verkeersgewonden. Stagnatie in afname van verkeersgewonden plaatsen we zodoende in bredere context.

Rapportcijfer Rotterdammer Verkeersveiligheid binnenstad / eigen wijk

Realisatie 2019: **6,2 / 6,4**

Realisatie 2020: **6,4 / 6,4**

Realisatie 2021: **6,2 / 6,3**

De gemeente voert actief beleid op verkeersveiligheid. Vanuit het Rotterdam Veilig Vooruit 2019 – 2023 beleidsplan worden fysieke aanpassingen in de buitenruimte doorgevoerd op locaties waar de meeste ongevallen plaatsvinden en/of risico's geconstateerd worden binnen de weg- en fietsinfrastructuur. Daarnaast speelt de gemeente middels educatie en voorlichting in op risico's van kwetsbare (leeftijds)groepen.

Aantal fietsparkeerplaatsen in de binnenstad

Realisatie 2019: **1.298**

Realisatie 2020: **1.500**

Realisatie 2021: **842**

In totaal zijn er 842 fietsparkeerplekken bijgekomen in het kader van de fietsparkeerstrategie Binnenstad. De stalling aan de Conradstraat van 956 fietsparkeerplekken wordt officieel geopend in het eerste kwartaal van 2022, maar de plekken waren eind 2021 al beschikbaar. De tijdelijke stalling op het Weena van 500 plekken zal weer worden ontmanteld, dus per saldo levert dit 456 extra fietsparkeerplekken op. Begin 2022 wordt de capaciteit van de stalling aan de Lijnbaan nog verhoogd naar 450 fietsparkeerplekken. Hiervan waren in 2021 al 150 plekken beschikbaar.

Aantal fietstrommels in de stad

Realisatie 2019: **925**

Realisatie 2020: **1.007**

Realisatie 2021: **1.090**

In het kader van de uitwerking van de motie "Mijn fiets staat veilig" heeft er in 2021 een uitbreiding van ruim 80 fietstrommels plaatsgevonden.

Openbaar vervoer

Aantal reizigerskilometers RET

Realisatie 2019: **921** miljoen

Realisatie 2020: **503** miljoen

Realisatie 2021: **533** miljoen

Te zien is dat er in 2021 een bescheiden stijging van het OV-gebruik heeft plaatsgevonden t.o.v. 2020, maar dat het zich nog ver onder het pré corona niveau van 2019 bevindt.

Klanttevredenheid RET

	Bus	Tram	Metro
2019	7,8	8,0	7,9
2020	8,0	8,1	7,9
2021	8,0	7,9	7,9

De klanttevredenheid laat in het algemeen een stabiel beeld zien, met een beperkte daling bij de tram.

Grootste investeringen 2021

A16 Rotterdam

Totaal investeringskrediet: **€ 32 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 29 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 6 miljoen**

De geraamde investering in 2021 van € 29 miljoen is conform de gemaakte afspraken volledig vooruitbetaald aan de uitvoerende partij en van deze vooruitbetaling is in 2021 € 6 miljoen gerealiseerd overeenkomstig de door de uitvoerende partij gerapporteerde voortgang. Het verschil tussen de raming en realisatie zal in 2022 gerealiseerd worden.

H6-weg Hoek van Holland fase 2

Totaal investeringskrediet: **€ 18 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 3 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 0 miljoen**

De totale kosten van de H6-weg vallen lager uit dan oorspronkelijk geraamd door o.a. een lagere aanbesteding die zich al vóór 2021 heeft voorgedaan. Ook zijn de uitgaven eerder gedaan dan oorspronkelijk gepland. Als gevolg van deze inzichten wordt bij de 1e herziening 2022 het investeringskrediet naar beneden bijgesteld.

Verkeersmanagementsystemen 2021

Totaal investeringskrediet: **€ 17 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 4 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 3 miljoen**

Enkele beoogde projecten zijn later gestart, waardoor hier in 2021 minder kosten op gemaakt zijn.

Fietspaden 2020-2021

Totaal investeringskrediet: **€ 14 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 4 miljoen**

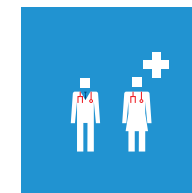
Realisatie 2021: **€ 2 miljoen**

Door externe factoren zijn diverse projecten waaronder Vasteland, Scheepstimmermanslaan, Kromme Zandweg doorgeschoven naar 2022 en verder.

Meer weten? [Klik hier.](#)

14. Volksgezondheid en zorg.

Collegetarget 9: van 2018 naar 2021 wordt ingezet op een daling van 10% jongeren in instellingen

Streefwaarde 2020: **229**

Realisatie 2020: **189**

Streefwaarde 2021: **221**

Realisatie 2021: **177**

De afgelopen jaren is er binnen de jeugdhulp getransformeerd. Dit heeft geresulteerd in een aanzienlijke daling van het aantal Rotterdamse jongeren in instellingen. Deze trend is ook zichtbaar in de CBS-cijfers over de jeugdzorg tussen 2018 en 2021. Daarnaast is op verschillende wijzen ingezet op ambulantisering en het stimuleren van jeugdhulp in meer gezinsgerichte situaties. De cijfers van jongeren in intramurale voorzieningen laten duidelijk een dalende trend zien de afgelopen jaren.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	209 miljoen
Lasten	€	893 miljoen
Saldo	-€	684 miljoen
Verstrekke subsidies	€	87 miljoen
Investeringsuitgaven	€	0 miljoen

Wijkteams & Vraagwijzer

Als gevolg van de coronacrisis hebben we in 2020 binnen de wijkteams gezien dat burgers in de volle breedte van de samenleving minder hulp vroegen. Dit heeft in 2020 geleid tot een daling van de instroom. We hebben geleerd dat digitale hulpverlening niet toereikend is voor sommige doelgroepen of situaties. Sinds de zomer van 2020 zijn er weer huisbezoeken afgelegd, waarbij de medewerkers beschermingsmiddelen zijn aangereikt. De wijkteamlocaties waren toegankelijk voor hun klanten. In 2021 is deze werkwijze gecontinueerd. Sinds 2021 zien we het aantal aanmeldingen vanuit de verschillende loketten – het wijknetwerk, de VraagWijzer, het JongerenLoket, Stedelijke Zorg – over all weer toenemen.

In de wijkteams hebben we te maken met een oplopende duur van begeleidings-trajecten, wat leidt tot oplopende wachttijden. Hier ligt een aantal oorzaken aan ten grondslag. Meer Rotterdammers weten het wijkteam te vinden en het werk van het wijkteam is in de loop van de jaren tijdsintensiever geworden. Bij veel Rotterdammers is er meer inzet nodig om de basis op orde te brengen, de hulpvraag helder te krijgen en eventueel de juiste vervolghulp in te zetten. Daarnaast zien we extra vraag naar ondersteuning – bijvoorbeeld op het vlak van financiën, maar ook rondom zingeving, depressieve gevoelens en zwaardere GGZ-problematiek – als gevolg van de coronacrisis. Daarnaast zien we dat, als partners in het stelsel hun eigen taken scherper gaan afbakenen, er vaak een extra beroep wordt gedaan op het wijkteam.

Verder zorgt de woningnood ervoor dat mensen niet kunnen uitstromen uit het wijkteam. Door het ontbreken van geschikte woonruimte duurt het vaak langer om problemen duurzaam op te lossen. Ook door wachttijden bij aanbieders van specialistische hulp, blijven mensen vaak langer bij het wijkteam.

We zetten diverse acties in om de druk op de wijkteams te verlagen en knelpunten op te lossen, zodat Rotterdammers sneller de passende hulp ontvangen. We nemen preventieve maatregelen, zoals: inzet op hulp aan de voorkant om de noodzaak van meer specialistische hulp waar mogelijk te voorkomen; en de extra inzet in praktijkondersteuning voor Jeugd en Gezins hulp voor de huisartsen, zodat minder kinderen naar het wijkteam of vervolghulp worden verwezen. Verder ondernemen we diverse maatregelen om opstoppingen in het stelsel tegen te gaan: zo werven we extra personeel; verkennen we waar wijkteams zonder lange wachtlijsten werk over kunnen nemen van wijkteams waar de wachtlijsten langer zijn; en ontwikkelen we een nieuwe werkwijze Bankslapers, waardoor bankslapers beter geholpen worden én de wijkteams op dit punt ontlast worden. Tot slot nemen we maatregelen die meer organisatorisch van aard zijn, zoals bijvoorbeeld: ontdubbelingen realiseren in het werkproces; eenduidiger werken; verbeteren samenwerking met Vraagwijzer; en vermindering van het aantal pilots.

Instroom wijkteams

Realisatie 2019: **14.141**

Realisatie 2020: **11.630**

Realisatie 2021: **10.674**

VraagWijzer	2019	2020	2021
Aantal bezoeken aan de balie en het aantal ontvangen contactformulieren (digitaal)	77.073	46.214	53.468
Aantal telefoontjes dat bij VraagWijzer binnenkomt	60.063	51.108	46.327
Aantal WMO-meldingen (instroom)	34.494	33.037	33.511
Aantal WMO-meldingen (uitstroom)	32.124	35.464	33.490

Gemiddeld aantal afhandelingsdagen

2019: **47 dagen**

2020: **36 dagen**

2021: **42 dagen**

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Het totale aantal Rotterdammers met een indicatie voor een Wmo-maatwerkvoorziening is nagenoeg gelijk gebleven. Binnen deze groep blijft het aantal cliënten met een Wmo-arrangement stijgen. Oorzaken hiervan zijn onder andere de vergrijzing, de afbouw van bedden in de specialistische GGZ en het abonnementstarief voor de eigen bijdrage.

Het aantal Rotterdammers met een Wmo-arrangement per 1.000 inwoners is van 2018 naar 2020 gestegen. Landelijk is eenzelfde trend zichtbaar. Hier liggen dezelfde oorzaken aan ten grondslag als die zijn genoemd bij de tabel met aantal cliënten in de Wmo.

De tabel maatwerkarrangementen Wmo per 1.000 inwoners laat verder duidelijk zien dat Rotterdammers meer Wmo-maatwerkondersteuning nodig hebben dan de gemiddelde Nederlander. Mogelijk is onder andere de lage sociaaleconomische status van bewoners van meerdere wijken in de stad hier debet aan.

Aantal cliënten in de Wmo	1e helft 2020	2e helft 2020	1e helft 2021	1e helft 2021 tov 1e helft 2020
Aantal cliënten Wmo	51.009	51.254	51.108	+ 99
Relatieve groei	1,93%	0,48%	-0,28%	0,19%
Aantal cliënten met Wmo-arrangement	31.894	32.578	33.102	+ 1208
Relatieve groei	3,48%	2,14%	1,61%	3,79%

Maatwerkarrangementen Wmo per 1.000 inwoners	Rotterdam	Nederland
2018	82	64
2019	83	68
2020	85	70
2021 (1e halfjaar)	79	65

Jeugd

Jongeren met jeugdbescherming van alle jongeren tot 18 jaar

Realisatie 2019: **1.204**

Realisatie 2020: **1.180**

Streefwaarde 2021: **1.262**

Realisatie 2021: **1.050**

De reductie van Onder Toezicht Stellingen (OTS-en) zet door. Dit kan ook komen doordat uitvoering van onderzoeken nog traag gaat.

Verminderen doorlooptijden crisishulp: residentiële plaatsingen terugbrengen naar de vastgestelde norm van gemiddeld 4 weken

Realisatie 2019: **5-8 weken**

Realisatie 2020: **6,5 week**

Streefwaarde 2021: **0-4 weken**

Realisatie 2021: **42 dagen** (6 weken)

In 2021 zijn er 92 Rotterdamse jongeren geplaatst op een residentiele crisisplek met een totale verblijfsduur van 3890 nachten. Dit geeft een gemiddelde verblijfsduur van 42 nachten, wat hoger ligt dan 4 weken, maar in duur niet verschilt met de verblijfsduur in 2020.

Wachttijden jeugdbescherming

Realisatie 2019: **24%**

Realisatie 2020: **81%**

Streefwaarde 2021: **95%**

Realisatie 2021: **85%**

Dit lukt in 85% van de situaties. Er wordt gewerkt aan verdere optimalisatie.

Duur ondertoezichtstelling verminderen

Realisatie 2019: **22,5** weken

Realisatie 2020: **22,5** weken

Streefwaarde 2021: **27,0** weken

Realisatie 2021: **23,5** weken

Geen opmerkelijke toename van 22,5 naar 23,5.

Kansrijk opgroeien: aantal wijken waarin wijkprogrammering wordt toegepast

Gerealiseerd in 2019: **30**

Realisatie 2020: **38**

Streefwaarde 2021: **44**

Realisatie 2021: **44**

We verwachtten dat we de prestatie-indicator '6 nieuwe wijken' in 2021 niet zouden halen vanwege de gevolgen en beperkingen van de coronamaatregelen op de uitvoering van de Wijkprogrammering. Dit gold zowel voor bestaande wijken als voor nieuwe wijken. We merkten dat onze wijknetwerkpartners door corona andere focus en prioriteiten hadden dan meedoen of starten met de Wijkprogrammering (denk hierbij bijv. aan basisscholen die door lockdown in digitaal onderwijs moesten voorzien en digitaal contact moesten houden met kwetsbare kinderen/gezinnen). Daardoor vergden de bestaande Wijkprogrammering-wijken extra aandacht waardoor we pas na de zomer aan de slag konden gaan met de beoogde "nieuwe wijken".

Bovenstaand gezegd hebbende is het ondanks de coronamaatregelen en dankzij de betrokkenheid van onze wijkpartners toch gelukt de Wijkprogrammering in 6 nieuwe wijken te kunnen starten.

Aantal huisartsenpraktijken met een praktijkondersteuner POH Jeugd en Gezin

Gerealiseerd in 2019: **20**

Realisatie 2020: **34**

Streefwaarde 2021: **35**

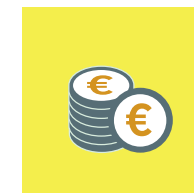
Realisatie 2021: **48**

Het gaat hier niet om het absolute aantal huisartsen maar de locaties. Op één locatie werken in de regel meerdere huisartsen (vaak ook parttimers).

Meer weten? [Klik hier.](#)

15. Werk en Inkomen.

Collegetarget 3: minder Rotterdammers in de bijstand: in deze college-periode daalt het aantal bijstandsuitkeringen in Rotterdam naar 30.000

Realisatie 2019: **33.666**

Realisatie 2020: **36.203**

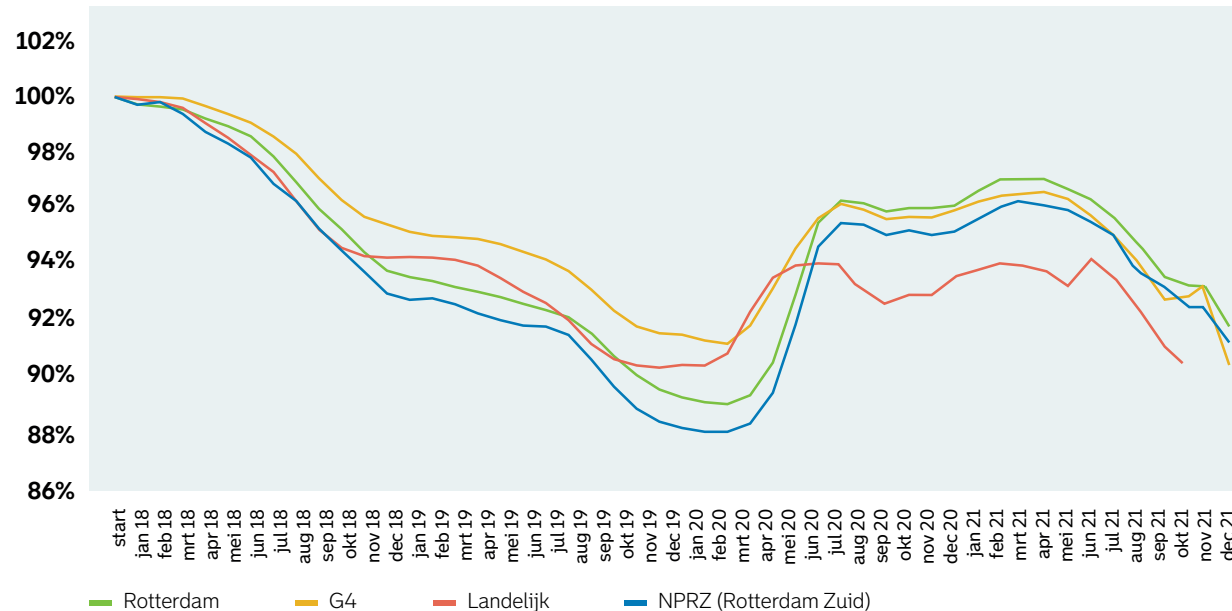
Streefwaarde 2021: **30.000**

Realisatie 2021: **34.624**

In 2020 was er sprake van een forse stijging van het bijstandsvolume als gevolg van de coronacrisis; de eindstand kwam uit op 36.203 bijstandsuitkeringen. In de eerste maanden van 2021 steeg het volume voorzichtig door, maar vanaf mei is een daling ingezet, waarmee het volume op 31 december 2021 is uitgekomen op 34.624 uitkeringen. Het aantal uitkeringen is ten opzichte van de beginstand 2021 gedaald met 1.579 uitkeringen (min 4,4%).

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	664 miljoen
Lasten	€	807 miljoen
Saldo	-€	143 miljoen
Verstrekte subsidies	€	0,6 miljoen
Investeringsuitgaven	€	0 miljoen

Aantal gerealiseerde garantiebannen

Realisatie 2020: **396,6**

Streefwaarde 2021: **443,3**

Realisatie 2021: **446,3**

Het aantal gemeentelijke garantiebannen (GGB) aan het einde van 2021 bedraagt 446,3. Daarmee is de streefwaarde 2021 (443,3) gerealiseerd.

Dienstverlening

In 2021 is ca 16% van de **712** ingediende klachten gerelateerd aan TOZO/TONK (114). In 2020 waren dat ca 43% van de 1.337 en ging het om 542 klachten TOZO/TONK. In 2021 is er meer aandacht geweest voor de menselijke maat en passende dienstverlening wat heeft geleid tot verdere afname van het aantal bejegeningklachten. Dit past in de trend van de afgelopen jaren en lijkt zich in 2022 voort te gaan zetten.

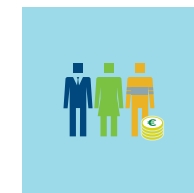
In 2021 is **95,3%** van de bijstandaanvragen binnen de termijn van 8 weken afgehandeld. Hiermee is de gestelde norm van 90% behaald.

Over het gehele jaar genomen is de telefonische bereikbaarheid ten opzichte van 2020 (85%) in 2021 gestegen naar **87%** (norm is 90%).

In 2021 is de werkwijze bij het uitvoeren van heronderzoeken aangepast. De menselijke maat en passende dienstverlening staan nu centraal. De gesprekken hebben hiermee een breder karakter gekregen dan alleen de rechtmatigheid van de uitkering. We nemen voor deze gesprekken ook ruimer de tijd. De medewerkers besteden nu ook aandacht aan mogelijk benodigde zorg en ondersteuning. Deze ingezette verandering en de beperkingen die de coronacrisis heeft opgeleverd in de dienstverlening hebben ervoor gezorgd dat in het jaar 2021 **4.478** heronderzoeken zijn uitgevoerd. De afgesproken doelstelling van 6.000 + 1.500 (inhaalslag 2020) heronderzoeken is daarmee niet gehaald.

Meer weten? [Klik hier.](#)

16. Bedrijfsvoering.

#AndersWerken

In 2021 hebben de coronamaatregelen ervoor gezorgd dat een deel van onze collega's voornamelijk thuis hebben gewerkt. Ondertussen is geïnvesteerd in doorontwikkeling van digitale middelen en infrastructuur en hybride vergaderfaciliteiten. Er zijn meerdere experimenten gehouden om het concept in de praktijk te testen en te verfijnen. Een pilot over flexibele reiskostenvergoedingen is gestart. Er zijn tot en met 31 december 13 wijkhubs gerealiseerd.

Realisatie 2021 in geld

Baten	€	16 miljoen
Lasten	€	479 miljoen
Saldo	-€	463 miljoen
Verstrekke subsidies	€	0,2 miljoen
Investeringsuitgaven	€	29 miljoen

HR

Formatie & bezetting

Bezetting 31 december 2020: **12.443 fte**

Formatie 2021: **12.314 fte**

Bezetting 31 december 2021: **13.303 fte**

Eind 2021 is de bezetting 989 fte hoger dan de formatie. De belangrijkste redenen hiervoor zijn invulling van extra vraag vanuit de clusters (Overhead) en vanuit opgaven voor de stad (Stedelijke inrichting, Jeugdhulp en garantie banen). Gedurende het jaar wordt op programma's en tijdelijke gelden capaciteit ingezet die niet vertaald is in formatie.

Arbeidskosten (tussen haakjes exclusief Programma Corona)

Realisatie 2020 incl. Programma Corona: **€ 1.065 miljoen** (excl. € 1.032 miljoen)

Begroting 2021 incl. Programma Corona: **€ 1.220 miljoen** (excl. € 1.141 miljoen)

Realisatie 2021 incl. Programma Corona: **€ 1.239 miljoen** (excl. € 1.147 miljoen)

De totale arbeidskosten kennen een overbesteding van € 19,7 miljoen. Grotendeels toe te schrijven aan overbesteding ten opzichte van de begroting bij Volksgezondheid & Zorg, waarvan de coronaorganisatie onderdeel uitmaakt.

Financiële beheersing arbeidskosten

% afwijking realisatie ten opzichte van begroting incl.
Programma Corona (excl. staat tussen haakjes)

Loonkosten

Realisatie 2020: **-0,4%**
Realisatie 2021: **+0,8%** (+ 0,8%)

Inhuur

Realisatie 2020: **-6,7%**
Realisatie 2021: **+5,8%** (- 4,2%)

Gemiddelde loonsom per fte

Realisatie 2020: **74.163**
Realisatie 2021: **77.196**

De hogere gemiddelde loonsom in 2021 heeft te maken met stijging in premies en werkgeversbijdrages (ca. 1,5%). Daarnaast is er sprake van een ontwikkeling in de opbouw van de loonschalen. De groei in de loonschalen vanaf FSK 10 zorgen voor een stijging van de gemiddelde loonsom.

Formatie per 1.000 inwoners

2020: **18,4**
2021: **18,5**

In 2021 is de formatie bijgesteld om te voldoen aan de opgaven voor de stad zoals Stedelijke inrichting, Jeugdhulp en garantie banen. Ten opzichte van de G4 geldt dat Rotterdam een grote hoeveelheid uitvoerende, publieks- en handhavende taken zelf uitvoert en rekent dit ook tot de eigen formatie. Denk daarbij ook aan de rol in de veiligheidsregio en de GGD.

% Inhuur

Realisatie 2020: **14,1%** (12,0%)
Begroting 2021: **7,9%**
Realisatie 2021: **18,1%** (11,6%)

Begroting en realisatie is inclusief inhuur t.b.v. Programma Corona GGD (exclusief staat tussen haakjes). De dalende trend uit 2020 excl. Corona GGD is licht voortgezet. De ontwikkelingen in de arbeidsmarkt zorgen ervoor dat externe inhuur steeds meer het enige alternatief is voor de inzet van de benodigde capaciteit

Verzuim

Realisatie 2020: **5,7%**
Streefwaarde 2021: **5,7%**
Realisatie 2021: **6,1%**

De dalende trend van 2020 is begin 2021 veranderd naar een stijgende lijn en 0,4% hoger uitgekomen dan de realisatie van 2020 en de norm. Deze stijging is vrijwel exclusief toe te schrijven aan de stijging van het langdurig verzuim. Aangenomen wordt dat de invloed van corona hierop zichtbaar is (uitgesteld verzuim, re-integratie op afstand, thuiswerk).

Tevredenheid medewerkers

2020: **71**
2021: **71**

De tevredenheid wordt jaarlijks in november onderzocht met het medewerkers tevredenheidsonderzoek. De gemiddelde medewerkerstevredenheid is precies hetzelfde 'rapportcijfer' als vorig jaar. We hebben twee moeilijke coronajaren gehad. Toch antwoordt 84% van de collega's die het MTO invulden 'eens' of 'helemaal eens' op de stelling 'ik ben enthousiast over mijn baan'. Dat is evenveel als in 2020.

Stages

Realisatie 2020: **562**
Streefwaarde 2021: **1.124**
Realisatie 2021: **1.177** (waarvan 32,5% op mbo-niveau)

De ambitie van 1.124 stages is behaald. Een ruime verdubbeling van het aantal uitgevoerde stages in 2020 (562) en 391 meer dan in 2019 (786).

Concernhuisvesting

Aantal werkplekken per fte totale organisatie

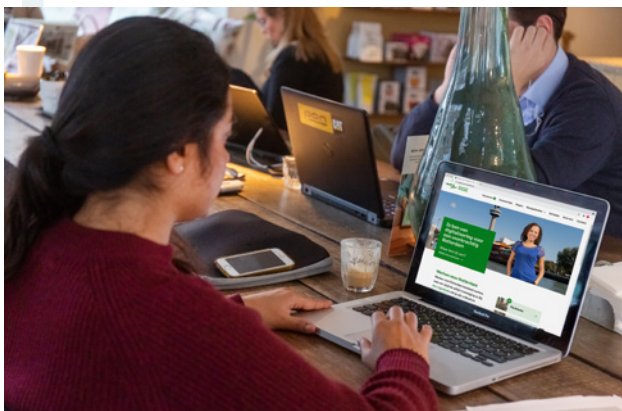
2020: **0,60**

2021: **0,40**

De afname ten opzichte van 2020 komt door het werken volgens het concept van Anders Werken. Hierdoor zijn gebouwen anders ingedeeld, met meer mogelijkheden voor ontmoeting en minder reguliere werkplekken en is de thuiswerkplek aan het concept toegevoegd. Daarnaast zorgt een verhoging van het aantal fte's tot een verlaging van het aantal beschikbare werkplekken per fte.

ICT

De Digitaliseringsagenda (DA) is geactualiseerd en de programma's liggen op schema. Ook in 2021 heeft de organisatie vrijwel het hele jaar volledig thuisgewerkt en hebben de digitale voorzieningen hun waarde weer bewezen.

ICT kosten

Realisatie 2020: **€ 152 miljoen**

Begroting 2021: **€ 154 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 159 miljoen**

Het verschil met begroting van de concernbrede ICT-kosten (inclusief € 4,6 miljoen geactiveerde arbeidskosten) komt doordat voor het programma Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI) gekozen is voor cloudtoepassing (geen investering). Ook is sprake van een toename door de uitbreiding voor het Informatie en Kenniscentrum MO en voor Robotic Process Automation (RPA).

ICT kosten per fte

2020: **€ 12.062**

2021: **€ 11.963**

De gemiddelde ICT-kosten per fte komen in 2021 iets lager uit dan vorig jaar.

Aantal datalekken

Realisatie 2020: **190**, waarvan **69** gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Realisatie 2021: **253**, waarvan **66** gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Een datalek is een incident waarbij persoonsgegevens (mogelijk) in handen zijn gekomen van onbevoegden, bijvoorbeeld door een verkeerd geadresseerde brief of e-mail. Het aantal meldingen liep op in 2021 ten opzichte van 2020. Voor een deel wordt dit veroorzaakt door een andere wijze van registratie. Het aantal meldingen bij de AP liep iets terug. 26% van de meldingen werd ook bij de AP gemeld. In 2020 was dat nog 37%.

Recht van betrokkenen

Realisatie 2020: **153** verzoeken, afhandeling binnen de wettelijke termijn: **77%**

Realisatie 2021: **327** verzoeken, afhandeling binnen de wettelijke termijn: **34%**

Het aantal AVG-verzoeken is meer dan verdubbeld ten opzichte van 2020. Oorzaak was het landelijke datalek bij de GGD. Een groot deel van deze verzoeken betrof het recht op vergetelheid (wissing van gegevens).

Wet openbaarheid bestuur (WOB) - verzoeken

Realisatie 2021: **368** Wob-verzoeken, afhandeling binnen de wettelijke termijn: **70%**

Verbetering in de afdoening binnen de wettelijke termijn kon worden gerealiseerd door een tijdelijke versterking van de formatie en verscherping op de uitvoering en resultaten uit een LEAN-traject. Een centraal Wob-team zal operationeel zijn vanaf 1 maart 2022.

Digitaliseringsgraad informatiebeheer

2020: **13,1%**

2021: **16,4%**

Het percentage geeft weer welk deel van de processen wordt ondersteund door een systeem of werk-of vergaderapplicatie die voldoet aan de beleidskaders en gestelde informatiebeheer-en archiveringseisen. In het Informatiebeheerplan (IBP) zijn in totaal 1.867 processen geïdentificeerd. In de praktijk worden niet alle bedrijfsprocessen op dergelijke wijze ondersteund, omdat deze voor het beheren van gegevens niet relevant zijn. Doordat meerdere clusters in 2021 zijn aangesloten op DIVA is het percentage gestegen.

Fysiek archief in meter papier

2020: **45.794**

2021: **44.734**

De forse stijging in toename papier tussen 2019 en 2020 is in 2021 omgezet in de gewenste daling. Dat komt ondermeer doordat steeds meer gedigitaliseerd wordt. Echter er komt alsnog te veel papier binnen doordat in het primaire proces een aantal werkprocessen nog niet is gedigitaliseerd, met name bij een aantal organisatieonderdelen waar nog veel papieren bewijsstukken van burgers worden verzameld. Deze hybriditeit (zowel digitaal als fysiek) binnen een proces, blijft een aandachtspunt.

Financiën

Percentage tijdig betaalde facturen

Realisatie 2020: **92%**

Realisatie 2021: **91%**

De gemeente Rotterdam stuurt nadrukkelijk op tijdige betaling van haar leveranciers. In 2021 zijn 255.979 facturen betaald, 14% meer dan in 2020.

Juridisch

Aantal bezwaarschriften

2020: **12.689**, waarvan 10% gegrond verklaard, 21% tegemoetgekomen

2021: **13.186**, waarvan 9% gegrond verklaard, 23% tegemoetgekomen

Grootste investeringen 2021

Businesscase Anders Werken

Totaal investeringskrediet: **€ 47 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 13 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 9 miljoen**

De benodigde aanpassingen in de inrichting van de gebouwen is door corona vertraagd.

Vervangingsinvesteringen ICT 2021

Totaal investeringskrediet: **€ 26 miljoen**

Begrote investeringsuitgaven 2021: **€ 15 miljoen**

Realisatie 2021: **€ 15 miljoen**

De vervangingsinvesteringen zijn exclusief de Digitaliseringsagenda. Voor onderdelen van de Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI) is gekozen voor een cloudtoepassing, dit leidt tot jaarlijkse lasten in plaats van investeringen.

Meer weten? [Klik hier.](#)

17. Nationaal Programma Rotterdam Zuid.

School: Een hogere gemiddelde score op de Cito scholen op zuid

Realisatie 2020: * niet gemeten

Streefwaarde 2021: **531,9**

Realisatie 2021: * niet gemeten

Het hoofddoel van de pijler school van het NPRZ is het behalen van hogere onderwijsresultaten. Het in te lopen verschil in onderwijsresultaten tussen die in Rotterdam Zuid en de rest van de G4 wordt voorsnog gemeten aan de hand van de prestaties op de Centrale Eindtoets (Cito). Eerder is gemeld dat steeds minder scholen gebruik maken van de Cito en dat er in de komende jaren met andere indicatoren van de onderwijsinspectie zal worden gewerkt; er zal dan gewerkt worden met referentieniveaus (fundamenteel en streef) en daarnaast met eindadviezen. Dit gebeurt echter geleidelijk, en tot dat moment blijft het vastgestelde doel de gemiddelde score op de Centrale Eindtoets te verhogen naar 531,9.

De effecten van het wegvallen van de eindtoets in 2020 en het advies van het rijk om kansrijk te adviseren in 2020 en 2021 vanwege de coronamaatregelen, zijn in de cijfers nog niet zichtbaar.

Werk: Trendbreuk in de bijstandsontwikkeling op Zuid

Realisatie 2020: **40,3%**

Streefwaarde 2021: **37,4%**

Realisatie 2021: **40,4%**

De ambitie is om een trendbreuk in de bijstandsontwikkeling op Zuid tot stand te brengen. Aandacht voor de situatie van de werkzoekende is daarbij een belangrijke factor. Om die reden is de caseload van de werkconsulenten die werkzaam zijn op Zuid verlaagd. Ook is er een aantal Leerpraktijkcentra gestart op Zuid. Werkzoekenden krijgen daar de gelegenheid om werkervaring op te doen in de schoonmaak, horeca, groenvoorziening en receptie. De trendbreuk is niet gerealiseerd maar door de extra inzet en aandacht voor Zuid is het aantal werkzoekenden niet verder opgelopen. Ook is de verhouding mensen met een uitkering op Zuid en in de rest van Rotterdam niet verslechterd maar gestabiliseerd. Dat is weliswaar niet gewenste trendbreuk maar het is een prestatie op zich dat het bijstandsvolume in het sociaal kwetsbare deel van Rotterdam gelijke tred houdt met de rest van de stad.

Werk: Absolute daling aantal mensen in de bijstand op Zuid

Realisatie 2020: **stijging met 1.060**

Realisatie 2021: **een daling van 594**

Cluster Werk en Inkomen heeft in 2021 middelen van het Rijk ontvangen om de gevolgen van de coronacrisis te bestrijden. Die middelen zijn vooral ingezet om de caseload van werkconsulenten te verlagen. Daarbij is op Zuid de caseload sterker verlaagd dan in de rest van Rotterdam. De gestegen aandacht voor werkzoekenden en een economie die minder onder corona te leiden had dan in 2020 heeft geresulteerd in een afname van het aantal mensen dat een uitkering ontvangt in Rotterdam.

Wonen: Steigers op Zuid

Realisatie t/m 2020: **1.176**

Streefwaarde t/m 2021: **2.250**

Realisatie t/m 2021: **2.820**

Om de basiskwaliteit van woningen in de focuswijken te bereiken wordt door middel van Steigers op Zuid ingezet op het wegwerken van zichtbaar achterstallig onderhoud, op orde brengen van de beheerstructuur van Verenigingen van Eigenaren (VvE) en spijtvrij verduurzamen. Steigers op Zuid 1 (2015-2018) is in een afrondende fase. Van de 3132 aangewezen woningen zijn nog 567 woningen in aanpak. In het lopende programma Steigers op Zuid 2.0 (2019 – heden) zijn 1956 woningen in aanpak. In 2021 is de 3e ronde gestart. Adviesbureaus benaderen de eigenaren van 864 aangewezen woningen. Daarnaast zijn door het college 778 woningen aangewezen voor de 4e en laatste ronde binnen dit programma.

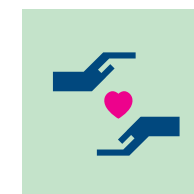

Cultuur: Verhoging culturele participatie en een nieuw beeld bepalend instituut

Met de aanpak Talentontwikkeling op Zuid is er in 2021 een grotere toestroom van talent uit Zuid bewerkstelligd en is er meer (nieuw en vernieuwend) cultuuraanbod dat aansluit bij de belangstelling van de bewoners van Zuid specifiek. In 2021 is samen met de convenant partners (Codarts, Hogeschool Rotterdam en Erasmus Universiteit) verder vormgegeven aan de samenwerking aan de Cultuur & Campus. De campus wordt een platform voor cultuuraanbieders en een ontmoetingsplek voor studenten, bewoners, docenten, kunstenaars, toeristen en onderzoekers. De Cultuurcampus zal onderdeel zijn van een grotere gebiedsontwikkeling die Zuid een stevige impuls zal geven.

Meer weten? [Klik hier.](#)

18. Samenvatting collegegetargets.

Ambities, targets	0-meting	2019		2020		2021	
		Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie
1. De stijging van de CO ₂ -uitstoot wordt in deze collegeperiode omgebogen naar een dalende trend die leidt tot 49% CO ₂ -reductie in 2030, gemeten ten opzichte van het jaar 1990	31,8 Mton	Niet > 31,8 Mton	29,2 Mton	< 31,8 Mton	26,2 Mton	< 31,8 Mton	28,3 – 30,8 Mton*
							*Cijfer 2021 is zomer 2022 beschikbaar. De DCMR verwacht dat de CO ₂ -uitstoot van 2021 zal uitkomen tussen de 28,3 en 30,8 Mton.
2. Vanaf 2020 zijn er geen straten meer waar de Europese gezondheidsnorm voor NO ₂ wordt overschreden	16 toetspunten norm-overschrijding jaargem. NO ₂	8 toetspunten	0 toetspunten	0 toetspunten	0 toetspunten	0 toetspunten	Realisatie = 0
	0 meetstations overschrijding uurgem. NO ₂	8 toetspunten	0 toetspunten	0 toetspunten	0 toetspunten	0 toetspunten	Realisatie = 0

Ambities, targets	0-meting	2019		2020		2021	
		Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie
3. Minder Rotterdammers in de bijstand: in deze collegeperiode daalt het aantal bijstandsuitkeringen in Rotterdam naar 30.000	37.667	33.700	33.666	32.000	36.203	30.000	Realisatie 2021, eindwaarde: 34.624
4a. 80% statushouders is binnen 6 maanden gestart met inburgeringstraject	n.v.t.	80%	59%	80%	42%	80%	Realisatie 2021: 49% (peildatum 31-12-2021)
4b. Daling bijstand van 1.854 naar 1.455	1.854 Realisatie 2018: 1.795	1.682	1.765	1.569	1.989	1.455	Realisatie 2021, eindwaarde: 2.180 (peildatum 31-12-2021)
5. Voor 2022 is voor 15.000 Rotterdammers met financiële problemen is een individueel ondersteuningsplan opgesteld	0	3.000	3.548	9.000 (cumulatief)	7.517 (cumulatief)	15.000 (cumulatief)	Realisatie 2021: (prognose bestuurlijke eindverantwoording was 11.460)

Ambities, targets	0-meting	2019		2020		2021	
		Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie
6. Meer kinderen/jongeren bereiken een hoger onderwijsniveau							
6a. Doelgroep peuters	0-meting 2017: Streefwaarde: 89% Realisatie: 86% 2018 (schooljaar 2017-2018): Streefwaarde: 89% Realisatie: 80%	89%	81%	89%	80%	89%	80% (was bij de bestuurlijke eindverantwoording nog niet bekend)
6b. Referentieniveau taal	0-meting: 2017: Streefwaarde: 54,9% Realisatie: 54,3% 2018 (schooljaar 2017-2018): Streefwaarde 55,3% Realisatie: 58%	55,8%	57,4% (schooljaar 2018-2019)	56,3%	Niet bekend (schooljaar 2019-2020)	56,9%	Niet bekend

Ambities, targets	0-meting	2019		2020		2021	
		Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie
6c. Referentieniveau lezen	0-meting: 2017: Streefwaarde: 60,9% Realisatie: 60,4% 2018 (schooljaar 2017-2018) Streefwaarde: 62,4% Realisatie: 67,3%	63,9%	69,7% (schooljaar 2018-2019)	65,4%	Niet bekend (schooljaar 2019-2020)	67,4%	Niet bekend
6d. Referentieniveau rekenen	0-meting 2017: Streefwaarde: 34,8% Realisatie: 34,4% 2018 (schooljaar 2017-2018): Streefwaarde: 35,5% Realisatie: 35,5%	36,2%	42,9% (schooljaar 2018-2019)*	37%	Niet bekend (schooljaar 2019-2020)	37,8%	Niet bekend

Ambities, targets	0-meting	2019		2020		2021	
		Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie
6e. Derde leerjaar vo	0-meting 2017: Streefwaarde: 78% Realisatie: 76,5% 2018 (schooljaar 2018-2019): Streefwaarde: 78% Realisatie: 76,3%	78%	76,4% (schooljaar 2019-2020)	79%	78,9% (schooljaar 2020-2021)	80%	78,9% (was bij de bestuurlijke eindverantwoording nog niet bekend)
6f. Beroepsbegeleidende leerweg (BBL)	0-meting: 2017: Streefwaarde: 13,5% Realisatie: 13,6% 2018 (schooljaar 2018-2019): Streefwaarde: 14% Realisatie: 15,9%	15,5%	17,7% (schooljaar 2019-2020)	16,7% (schooljaar 2020-2021)	16,7%	18%	17% (was bij de bestuurlijke eindverantwoording nog niet bekend)
7. De eenzaamheid onder ouderen (65+) daalt 3% punt	53%	n.v.t.	n.v.t.	51%	56,2%	50%	54,9%

Ambities, targets	0-meting	2019		2020		2021	
		Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie
8. 19.000 afgeronde taaltrajecten voor laaggeletterde Rotterdammers	0	3.800	6.689 (bijgesteld n.a.v. vastgestelde subsidies)	4.400	3.642 3.811 Bijgesteld n.a.v. vastgestelde subsidies	5.400 voor 2021 en 5.400 voor 2022 Eindwaarde: 19.000 afgeronde trajecten op 31-12-2022	Realisatie 2021: 5.362 en Prognose 2022: 5.450
9. Daling van 10% jeugdigen in instellingen: naar 203 per 31-12-2021	245	237	245	229	Niet bekend	221	Volgens de stukken van de zorgaanbieders zijn er 177 cliënten ultimo 2021 in verblijf. Dat is daling van ruim 25%.
10. 90% panden zonder verhoogde kans op wateroverlast	86,7%	88%	Niet gemeten	88%	89,5%	90%	Realisatie 2021 Eindwaarde 2021 is 89,75% waarmee de totale verbetering 3,02% is.
11. 20 Hectare groen erbij	0	5 hectare	8,9 hectare	10 hectare cumulatief	12,8 hectare cumulatief	2021: 15 hectare cumulatief eindwaarde: 21,5 hectare	Realisatie 2021 eindwaarde is 21,5 hectare extra groen
12. Start bouw 18.000 woningen	0	9.000	7.306	13.500	10.419	18.000	15.154 woningen

Ambities, targets	0-meting	2019		2020		2021	
		Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie	Streefwaarde	Realisatie
13a. Hoger veiligheidsniveau:	108			> 108	110	> 108	110
13b. Gemiddeld niveau laagst scorende 18 wijken	88	n.v.t.	n.v.t.	> 88 (wijken)	92	> 88 (wijken)	93
13c. 5 laagst scorende wijken:							
Tarwewijk	73	n.v.t.	n.v.t.	76	86	78	89 (+15)
Hillesluis	77	n.v.t.	n.v.t.	80	95	82	88 (+11)
Bloemhof	84	n.v.t.	n.v.t.	87	83	89	91 (+7)
Carnisse	86	n.v.t.	n.v.t.	89	81	91	85 (-1)
Oude Westen	87	n.v.t.	n.v.t.	90	87	92	99 (+12)
14. Wijkaanpak en participatie:	Meedenken: 30%	n.v.t.	30% (0-meting)	32%	34%	35%	Eindwaarde: 25%
target meedenken en meebeslissen	Meebeslissen: 21%	n.v.t.	21% (0-meting)	23%	24%	25%	Eindwaarde: 17%

Meer weten? [Klik hier.](#)